

Rapport om solvens och finansiell ställning 2016

Sammanfattning

Verksamhet och resultat

Dalarnas Försäkringsbolag (bolaget) är ett ömsesidigt försäkringsbolag vilket innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster. Jämfört med föregående år försämrades resultatet med 67 Mkr i försäkringsrörelsen innan avsättning till återbäring och rabatter, medan finansförvaltningen ökade sitt resultat med 191 Mkr. Bolagets styrelse har beslutat om en avsättning till återbäring till delägarna (kunderna) för verksamhetsåret 2016 med 120 Mkr.

Företagsstyrningssystemet

Bolagets företagsstyrningssystem beskriver vilka risker bolaget har, hur bolaget arbetar med riskhantering och hur den interna kontrollen följer upp bolagets riskåtagande. Vilka ersättnings-system som finns, hur lämplighetsprövning genomförs, hur och på vilket sätt aktsamhetsprincipen styr investeringar av kapitalet samt hur bolaget genomför och följer upp utlagd verksamhet är också viktiga delar av bolagets företagsstyrning. För uppföljning av företagsstyrningssystemet finns internrevisor, compliance och riskkontrollfunktion. Styrelsen genomför årligen en utvärdering av företagsstyrningssystemet inklusive riskhanteringssystemet.

Riskprofil

Bolagets risker utgörs till 75 % av marknadsrisker. Den återstående risken utgörs till största delen av skadeförsäkringsrisker i bolagets försäkringsrörelse. En mindre andel utgörs av motpartsrisker, sjukförsäkringsrisker, operativa risker samt livförsäkringsrisker. Bolagets kapitalposition är mycket god, med en kapitalkvot på 213 % per 2016-12-31.

Värdering för solvensändamål

Bolaget värderar tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen enligt lagbegränsad internationell redovisningsstandard, IFRS. Tillgångar och skulder ska omvärderas i de fall Solvens II-regelverket föreskriver andra värderingsregler än IFRS. Den största tillgångsposten utgörs av innehav av aktier i det med övriga länsförsäkringsbolag gemensamt ägda Länsförsäkringar AB samt aktier i Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB. På skuldsidan utgörs den enskilt största skuldposten av Försäkringstekniska avsättningar. Det är också avseende denna post som den största omvärderingen finns.

Finansiering

Kapitalplanering genomförs en gång per år och är integrerad med affärsplaneringen. Storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital analyseras där målet är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Kapitalbasen i bolaget består endast av primärkapital nivå 1 och tillåts därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Bolaget använder standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Verksamhet och resultat.....	1
Företagsstyrningssystemet	1
Riskprofil	1
Värdering för solvensändamål	1
Finansiering.....	1
A. Verksamhet och resultat.....	5
A.1 Verksamhet	5
A.1.1 Om Dalarnas Försäkringsbolag.....	5
A.2 Försäkringsresultat.....	8
A.3 Investeringsresultat	8
A.4 Resultat från övriga verksamheter	9
A.5 Övrig information	10
B. Företagsstyrningssystemet	11
B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet	11
B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen	12
B.1.2 Materiella ändringar i företagsstyrningssystemet	14
B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet.....	15
B.1.4 Ersättningsprinciper	16
B.1.5 Materiella transaktioner	17
B.2 Lämplighetskrav	17
B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning.....	17
B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet.....	17
B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen	19
B.3.3 Förvaltning av den interna modellen	20
B.4 Internkontrollsystem.....	20
B.5 Internrevisionsfunktion.....	22
B.6 Aktuariefunktion.....	23
B.7 Uppdragsavtal.....	24
B.8 Övrig information	24
C. Riskprofil	25
C.1 Teckningsrisk.....	25
C.1.1 Riskexponering	25
C.1.2 Riskkoncentration	26

C.1.3 Riskreduceringstekniker	27
C.1.4 Riskkänslighet.....	27
C.2 Marknadsrisk	27
C.2.1 Riskexponering	27
C.2.2 Riskkoncentration	29
C.2.3 Riskreduceringstekniker	29
C.2.4 Riskkänslighet.....	29
C.3 Kreditrisk	30
C.3.1 Riskexponering	30
C.3.2 Riskkoncentration	30
C.3.3 Riskreduceringstekniker	30
C.4 Likviditetsrisk.....	30
C.4.1 Riskexponering	31
C.4.2 Riskkoncentration	31
C.4.3 Riskreduceringstekniker	31
C.5 Operativ risk	31
C.5.1 Riskexponering	31
C.5.2 Riskkoncentration	31
C.5.3 Riskreduceringstekniker	31
C.6 Övriga materiella risker	32
C.6.1 Riskexponering	32
C.6.2 Riskkoncentration	33
C.6.3 Riskreduceringstekniker	33
C.6.4 Riskkänslighet.....	33
C.7 Övrig information	33
D. Värdering för solvensändamål	34
D.1 Tillgångar.....	35
D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen.....	35
D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser	36
D.1.3 Övrig information om tillgångar	38
D.2 Försäkringstekniska avsättningar.....	39
D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärgrenar	39
D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen	44
D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar.....	45
D.3 Andra skulder	46

D.4 Alternativa värderingsmetoder	47
D.4.1 Innehav av LFAB-aktier	47
D.4.2 Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltningsaktiebolag	47
D.4.3 Länsförsäkringar PE Secondary Investment S.A	48
D.5 Övrig information	48
E. Finansiering	49
E.1 Kapitalbas	49
E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen	49
E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen	50
E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital	50
E.1.4 Övrig information om kapitalbasen	51
E.2 Solvens- och minimikapitalkrav	52
E.2.1 Allmän information om Dalarnas solvens- och minimikapitalkrav	52
E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet	52
E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet	53
E.4 Skillnader mellan Standardformeln och använda interna modeller	53
E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet	53
E.6 Övrig information	53

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

A.1.1 Om Dalarnas Försäkringsbolag

Ägarstyrning och operativ organisation

Dalarnas Försäkringsbolag (bolaget), med organisationsnummer 583201-4905, är ett ömsesidigt försäkringsbolag. Det innebär att bolaget ägs av försäkringstagarna. Ägarnas inflytande utövas av 48 fullmäktigeledamöter, valda av försäkringstagarna. Bolagsstämman utser bolagets styrelse, som för närvarande består av åtta ledamöter. Utöver dessa ingår två personalrepresentanter i styrelsen. Bolagets verksamhetsområde är 15 kommuner inom Dalarnas län. Bolaget är ett av Länsförsäkringsgruppens 23 ömsesidigt ägda länsförsäkringsbolag, vilka samverkar genom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB (LFAB). Bolaget har ett helägt dotterbolag, där aktierna i Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB finns.

Figur A1: Dalarnas Försäkringsbolags dotterbolag 31 december 2016

Bolaget har tillstånd att meddela direkt försäkring av risker för nedan angivna grupper och klasser av skadeförsäkring:

- Olycksfalls- och sjukförsäkring (grupp a)
- Motorfordonsförsäkring (grupp b)
- Fartyg (klass 6) med begränsning till fritidsbåtar
- Försäkring mot brand och annan skada på egendom (grupp e)
- Fartygsansvar (klass 12) med begränsning till ansvar för fritidsbåtar
- Allmän ansvarighet (klass 13)
- Annan förmögenhetsskada (klass 16)
- Rättsskydd (klass 17)

Bolaget får också meddela indirekt försäkring av risker hänförliga till samtliga skadeförsäkringsklasser (grupp h) samt indirekt försäkring avseende livförsäkring och tilläggsförsäkring (klasserna I a och b) och lång olycksfalls- och sjukförsäkring (klass IV).

Bolaget har också till föremål att förmedla andra finansiella företags tjänster som har ett naturligt samband med försäkringsrörelsen, i förekommande fall efter föreskrivet tillstånd. Bolaget får slutligen också bedriva annan med bolagets försäkringsrörelse förenlig verksamhet.

Extern revisor och finansiell tillsyn

Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen, www.fi.se.

Kontaktuppgifter:

Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

finansinspektionen@fi.se

08-408 980 00

Bolagets revisor är Eva Fällén, auktoriserad revisor vid Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, www.pwc.com/se

Kontaktuppgifter:

PwC Sverige, 113 97 Stockholm

010-213 30 00

Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

Beslut fattades 2015 om att föra ut affären olycksfalls- och sjukförsäkring vuxen (nedan OSV-affären) från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen, då produkten ansågs ha uppnått volym, lönsamhet och stabilitet. Från och med 2016 sker all nyteckning av OSV-affären i länsförsäkringsbolagen. Förnyelse av försäkringar sker i länsförsäkringsbolagen från och med 2017. Den 31 december 2017 ska försäkringstekniska avsättningar avseende OSV-affären överlåtas från Länsförsäkringar Sak till länsförsäkringsbolagen.

Bolagets styrelse har beslutat om återbäring till delägarna (kunderna) för verksamhetsåret 2016. Bakgrunden till att återbäring föreslås är det goda resultatet för verksamhetsåret samt att tydligt synliggöra fördelarna med att vara kund i ett kundägt bolag. Bolaget gjorde en avsättning till framtida återbäring på 120 Mkr.

Strävan efter ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet är en naturlig del av bolagets verksamhet. Både för egen del inom bolaget och för kundernas räkning, när det gäller såväl rådgivningen inom bankverksamheten som vår omfattande skadeförebyggande verksamhet. Som kundägt bolag är det också angeläget för bolaget att engagera sig för länets utveckling genom stöd till föreningar och organisationer. Samtidigt är affärsmässighet en ledstjärna, eftersom de värden bolaget skapar går tillbaka till dalfolket, tillsammans vill vi skapa trygghet och möjligheter.

Nedan följer en beskrivning av försäkringsgrenar och olika riskklassificeringar.

• *Motorfordonsförsäkring*

Motorfordonsförsäkring är en vidare benämning som inkluderar försäkringsgrenarna Trafik och Motor. Trafik är den interna benämningen för ansvarsförsäkring för motorfordon och täcker skador som åsamkas annan egendom och personer. Personskador för trafikförsäkring kan ta mycket lång tid att reglera och själva bedömningen kan vara osäker under lång tid, vilket gör att de försäkringstekniska avsättningarna normalt är höga och att nivån är relativt osäker. Motor är den interna benämningen för övrig motorfordonsförsäkring och täcker skador på det egna fordonet, vilket jämfört med trafikförsäkringen går betydligt snabbare att reglera och har en lägre osäkerhet i bedömningen av skadekostnaderna.

• *Hem och Villa*

Hem- och Villa täcker brand-, och övriga egendomsskador, rättsskydd, ansvarsskador samt olycksfallsskador. Större brandskador kan leda till fluktuationer i skaderesultatet, men skador är normalt begränsade i storlek då exponeringarna är begränsade i försäkringsavtal.

• *Företag och fastighet*

Företag och fastighet täcker samma skadetyper som Hem och villa ovan och de presenteras därför ofta tillsammans i denna rapport. Ansvarsskador och rättsskydd är normalt en något större del av skadorna för dessa grenar jämfört med Hem och villa. Storskador, främst i form av bränder, förekommer relativt frekvent och kan utgöra en stor del av skadekostnaderna.

• *Sjuk- och olycksfall*

Sjuk- och olycksfall täcker skador för olycksfall och sjukfall. Sjukfall är normalt svårare att bedöma än olycksfall och skapar generellt större osäkerhet i skaderesultatet. Svårigheten i bedömningen beror delvis på att regleringstiden är lång, framförallt vid försäkring av barn då svåra skador inte kan fastställas förrän vid vuxen ålder.

A.2 Försäkringsresultat

Försäkringsresultat per affärsgren (tkr)	2016
Sjuk- och olycksfall	2 098
Trafik	30 533
Övrig motor	-39 630
Egendom	-79 257
Skadelivräntor	-7 433
Mottagen återförsäkring	1 013
Totalt försäkringsresultat	-92 676

Tabell A2(1): Försäkringsresultat per affärsgren 31 december 2016.

Bolaget är enbart verksamt i Sverige. Det tekniska resultatet före rabatter och återbäring var för året 128 Mkr. Bolaget lämnade tillbaka 101 Mkr i rabatter till kunderna samt gjorde en avsättning för framtida återbäring om 120 Mkr. I rapporten S.05.0.1 (bilaga) redovisas resultatet enligt annan uppställning och i den rapporten inkluderas ej övriga tekniska kostnader, rabatter och återbäring. Bolaget har under året ökat marknadsandelar inom de flesta segmenten. Premieintäkten i sakförsäkring ökade med 4,6 % och försäkringssersättningar för egen räkning ökade med 16,1 % jämfört med föregående år. Ingen skada har varit över självbehållet så att återförsäkringsskyddet trätt in. Bolaget såg en ovanligt hög antals- och kostnadsutveckling av kaskoskador för personbil under 2016. Även allriskskador inom privatsegmentet har ökat ovanligt mycket. Under verksamhetsåret ökade driftskostnaderna i försäkringsverksamheten med 1,6 %.

A.3 Investeringsresultat

Investeringsresultat per tillgångsslag (tkr)	Intäkter	Kostnader	Resultat
Fastigheter	14 946	-8 850	6 097
Aktier och andelar	544 412	-2 693	541 718
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	113 041	-46 687	66 355
Derivat	47 052	-114 863	-67 811
Summa	719 451	-173 092	546 359

Tabell A.3(1): Inkomster och utgifter per tillgångsslag 31 december 2016

Avkastningen för totala portföljen slutade på 9,0 %. Det som avkastade mest under året var aktier och fastighetsinnehav. Totala placeringstillgångar enligt Solvens II uppgick till 6 137 689 tkr, varav 23 % är svenska räntor, 22 % innehav i Länsförsäkringar AB, 21 % aktier, 19 % fastigheter, 8 % private equity & övriga strategier och 7 % utländska räntor.

Vinster och förluster som påverkar eget kapital

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget (tkr)	Övrigt eget kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt kapital
Ingående balans 160101	248 252	1 737 672	329 486	2 315 411
Vinstdisposition		329 486	-329 486	0
Årets resultat			358 145	358 145
Utgående balans 161231	248 252	2 067 158	358 145	2 673 556

Tabell A3(2): Vinster och förluster som påverkar eget kapital per 31 december 2016

Alla vinster och förluster i bolaget redovisas i årets resultat och påverkar på så sätt det egna kapitalet. Bolaget har inget övrigt totalresultat.

Investeringar i värdepapperisering

Bolaget har inga investeringar i värdepapperiserade tillgångar.

A.4 Resultat från övriga verksamheter

Bolaget erbjuder och förmedlar ett brett utbud av liv-, hälsa-, och djurförsäkringar samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Bolaget ansvarar också för LF-gruppens gemensamma telefonbank, där vi ger service till de andra Länsförsäkringsbolagen.

Intäkter och kostnader från övrig verksamhet (tkr)	2016
Övriga intäkter	162 619
Övriga kostnader	-150 239
Summa	12 380

Tabell A4(1): Inkomster och utgifter från övrig verksamhet per 31 december 2016

Bankverksamheten har utvecklats mycket positivt och ökat affärsvolymen med 1 326 Mkr och antal kunder med 1 919 st. Resultatet i den lokala bankaffären slutade på 8,4 Mkr, vilket var något sämre resultat än föregående år beroende på att vi gjort en medveten satsning för att stärka personalstyrkan. Kreditförlusterna var 4,0 Mkr under 2016, vilket fortsatt är på en låg nivå, men

högre än föregående år. Försäljningen av liv- och pensionsprodukter påverkas fortfarande av att Länsförsäkringar Liv AB stängts för nyteckning. Trots detta har vi lyckats öka försäljningen avsevärt jämfört med föregående år. Livförsäkringskapitalet var vid utgången av 2016 på 7 135 Mkr, vilket innebar en ökning med 329 Mkr. Bolaget hade ett positivt resultat i den lokala livaffären på 0,4 Mkr.

Leasingavtal

Bolaget har operationella leasingavtal för datorutrustning, kontorslokaler, kopieringsutrustning samt företagsbilar. Beloppet som belastat driftskostnaderna under 2016 är 8 732 tkr.

A.5 Övrig information

Bolaget har ingen materiell övrig information att lämna.

B. Företagsstyrningssystemet

B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

Bolagets företagsstyrningssystem syftar till att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig styrning och ledning av bolaget och uppfyllnad av dess uppdrag och mål inom ramen för beslutad risktolerans och uppsatta regelverk. Företagsstyrningssystemet är integrerat med bolagets riskhanteringssystem. För mer detaljer kring detta, se avsnitt B.3.1.

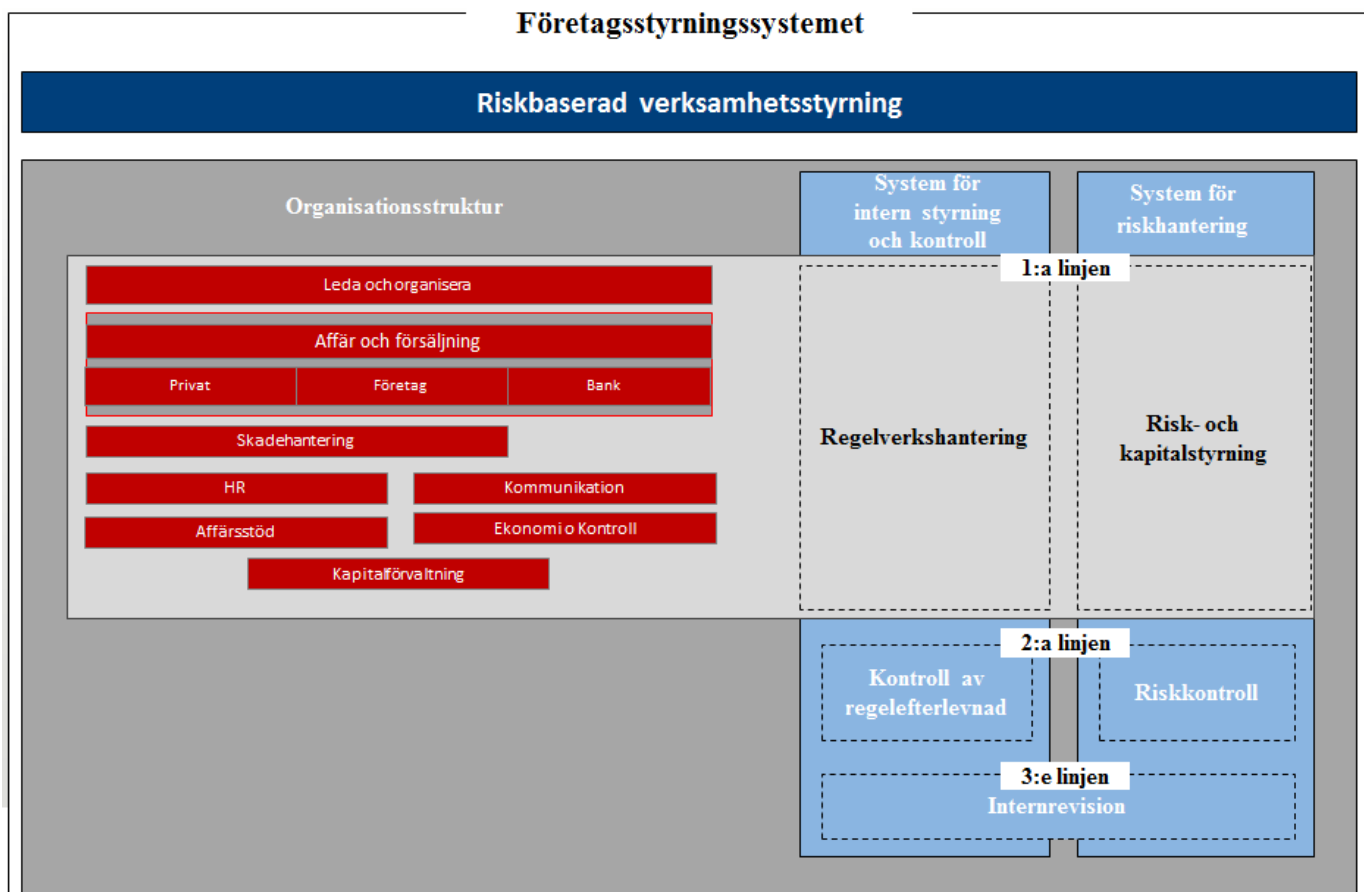

Bild B.1: Schematisk bild över företagsstyrningssystemet

Kunderna har inflytande i verksamheten genom att de väljer fullmäktigeledamöter som ska representera dem på bolagsstämman, som i sin tur beslutar om ledamöter, som ska ingå i styrelsen. Styrelsen består av åtta bolagsstämmovalda ledamöter och två arbetstagar-representanter.

Dalarnas Försäkringsbolags operativa organisation är utformad för att säkerställa beslutsordning och ansvarsfördelning i verksamheten mellan befattningar och funktioner, se organisationsbild under avsnitt B.1.1.

B.1.1 Strukturen hos förvaltnings- och ledningsorganen

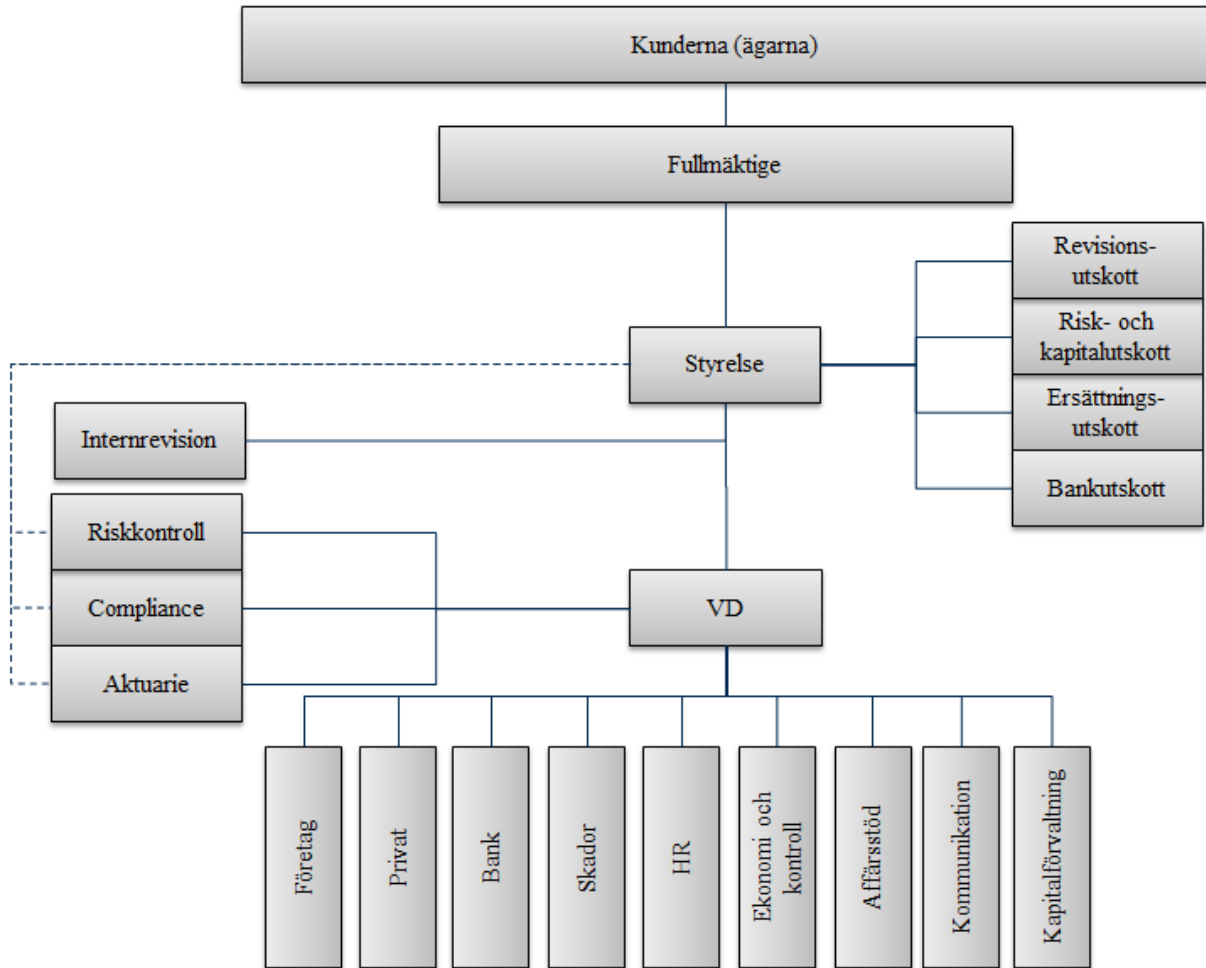

Bild B.1b: Schematisk bild över bolagets organisation

Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Detta innefattar:

- Handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet.
- Utse, entlediga och utvärdera VD.
- Upprätthållande av ett ändamålsenligt företagsstyrningssystem och riskhanteringssystem inklusive fastställande och godkännande av styrande dokument samt kontinuitetsplanering.
- Fastställa en ändamålsenlig operativ organisation för bolaget, verksamhetens mål och strategier samt se till att det finns effektiva system för intern kontroll och riskhantering.

- Upprätthållande av den interna styrningen och kontrollen inklusive förvaltningsmetoder samt rapporteringsrutiner.
- Säkerställa uppfyllnad av lämplighetskrav inom styrelsen samt bolagets centrala funktioner.
- Säkerställa genomförande av ERSA (Egen risk- och solvensanalys).
- Säkerställa att utlagd verksamhet sker förenligt med gällande regelverk.
- Ansvara för bolagets ersättningssystem.
- Tillsättande av utskott.
- Kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning.
- Regelbundet behandla och utvärdera bolagets riskutveckling och riskhantering.

Bolagets styrelse och VD ska även säkerställa ett effektivt flöde av information inom bolaget samt att information från riskhanteringssystemet löpande beaktas i bolagets beslutsprocesser.

Utskott som stödjer styrelsen

Revisionsutskottet är ett utskott till bolagets styrelse, vars ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Minst en av ledamöterna ska ha redovisnings- eller revisionskompetens. Utskottet har utsetts av styrelsen i syfte att bereda i revisionsfrågor och för att kvalitetssäkra bolagets interna styrning och kontroll vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning enligt vad som följer av Lag (1987:667) om ekonomiska föreningar och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse. Revisionsutskottet ansvarar huvudsakligen för att behandla operativa risker och arbetar ur ett kvalitativt perspektiv.

Risk- och kapitalutskottet ansvarar för att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och fattar beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Utskottet tar även fram förslag till eventuella förändringar av normalportföljen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. Utskottet granskar och bereder riskrapporten i syfte att säkerställa dess ändamålsenlighet och omfattning. Risk- och kapitalutskottet ansvarar för att behandla övriga risker än operativa risker och arbetar främst ur ett kvantitativt perspektiv. I den utsträckning operativa risker påverkar kapitalkraven, ska även dessa behandlas i utskottet.

Ersättningsutskottet bereder frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor till VD och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen och kontrollfunktionerna inför behandling och beslut av styrelsen.

Bankutskottet bevakar frågor inom bankverksamheten och ska stödja styrelsen vad avser uppföljning av bankverksamhetens utveckling och risker och utgöra ett forum för analys av och fördjupning i bankrelaterade frågor.

Samtliga utskott rapporterar sitt arbete, iakttagelser och ställningstaganden till styrelsen.

VD

VD ansvarar för den löpande förvaltningen av bolaget inom ramen för styrelsens instruktioner.

VD ska i sitt arbete verka för att verksamheten bedrivs i enlighet med sunda ekonomiska principer och i överensstämmelse med god försäkringsstandard och affärssed i övrigt.

VD ska vidare tillse att

- medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt
- bolagets överlevnad på lång sikt säkerställs
- bolaget tillförs nödvändig kompetens
- bolagets verksamhet i övrigt bedrivs i enlighet med lagar, förordningar, myndigheters föreskrifter och bolagsordningen
- vidta åtgärder för att bolagets bokföring skall fullgöras i överensstämmelse med lag

Centrala funktioner

Nedan följer en kort beskrivning av de centrala funktionerna internrevision, compliance, riskkontroll och aktuarie:

- *Internrevisionsfunktionen* är en funktion för oberoende granskning som är direkt underställd styrelsen. För detaljer se kapitel B.5.
- *Compliancefunktionens* övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten (första försvarslinjen) bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. För detaljer, se kapitel B.4.
- *Riskkontrollfunktionens* övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. För detaljer, se kapitel B.3.1.
- *Aktuariefunktionen* ska samordna och svara för kvaliteten i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Aktuariefunktionen ska även bidra till riskhanteringssystemet, främst genom att övervaka arbetet med aktuariernas bidrag till relevanta delar av riskberäkningarna. Aktuariefunktionen ska också yttra sig över Riktlinje för teckning av försäkringar och lämpligheten av återförsäkringslösningarna.

B.1.2 Materiella ändringar i företagsstyrningssystemet

Under 2016 ändrades organisationen av styrelsens utskott, till de som framgår under rubriken *Utskott som stödjer styrelsen*, för att på ett effektivare sätt kunna anpassa styrelsens arbete till

dagens förutsättningar, öka riskmedvetenheten och förtydliga vilka uppgifter respektive utskott ska ansvara för.

B.1.3 Företagsstyrningssystemets lämplighet

Dalarnas Försäkringsbolag är ett ömsesidigt ägt bolag, vars ändamål och uppdrag är att främja försäkringstagarnas (ägarnas) ekonomiska intressen genom att erbjuda enkla och konkurrenskraftiga bank- och försäkringslösningar, som möter kundernas behov av ekonomisk trygghet. För att erbjuda ett komplett försäkringsutbud erbjuder bolaget dels egna produkter och dels produkter som förmedlas åt Länsförsäkringar AB (LFAB) och dess dotterbolag.

Bolaget strävar efter att realisera målen om tillväxt med lönsamhet inom samtliga affärer, de mest nöjda kunderna inom bank och försäkring samt ökad helkundsandel inom ramen för bolagets riskfilosofi. Riskfilosofin bestäms genom att bolaget på ett strukturerat och disciplinerat sätt arbetar med riskhantering för att fatta medvetna beslut, understödja strategiska mål samt undvika förluster.

Företagsövergripande kontroller genomförs årligen för att säkerställa att företagsstyrningssystemet och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen. Kontrollerna består av ett antal frågor som ska besvaras av ansvariga inom verksamheten och genomförs av compliancefunktionen. Resultatet sammanställs, analyseras och rapporteras till styrelsens revisionsutskott.

I samband med ERSA-processen utvärderas och bedöms bolagets riskhanteringssystem och lämplighet och effektivitet i de processer, system och kontroller som finns inom bolaget för att hantera och kontrollera bolagets riskexponering. Styrelsen ansvarar för utvärderingen. Styrelsen gör också en utvärdering av hela företagsstyrningssystemet inklusive riskhanteringssystemet. Styrelsens bedömning av företagsstyrningssystemet har bland annat baserats på genomförda granskningar av kontrollfunktionerna, utvärderingen av riskhanteringssystemet samt Internrevisionsfunktionens granskning av Riskhanteringssystemet för 2016. Styrelsen bedömer att bolagets företagsstyrningssystem är effektivt och lämpligt och att bolagets riskhanteringssystem är väl fungerande.

Efterlevnad av aktsamhetsprincipen inom placeringsverksamheten

Bolagets kapitalförvaltning styrs av bolagets Policy för kapitalförvaltning och av bolagets placeringsriktlinjer. Syftet med dessa är bland annat att säkerställa aktsamhet i kapitalförvaltningen. Bolaget uppfyller aktsamhetsprincipen enligt följande:

- Bolaget investerar i tillgångar och instrument vars risker bolaget bedömer sig kunna identifiera, mäta, övervaka, kontrollera och rapportera. Vid investering i nya tillgångsslag görs en bedömning av huruvida bolaget besitter den kompetens som krävs för att förvalta och hantera medföljande risker. En bedömning görs även av hur investeringen påverkar den befintliga placeringsportföljen samt om placeringen sätter försäkringstagarnas bästa i fokus.
- Bolaget säkerställer att de tillgångar som täcker minimi- och solvenskapitalkravet (MCR respektive SCR) har rätt säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet genom ett tydligt placeringsramverk i form av placeringsriktlinjer.

B.1.4 Ersättningsprinciper

Dalarnas Försäkringsbolags Ersättningspolicy styr hur ersättningar till anställda ska fastställas, tillämpas och följas upp. Syftet med policyn är att den ska främja långsiktighet och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande som går utöver bolagets risktoleransgränser eller motverkar bolagets långsiktiga intressen. Ersättningarna får inte begränsa bolagets förmåga att upprätthålla en lämplig kapitalbas. Vidare beskriver policyn hur ersättningssystemet är uppbyggt samt dess tillämpning och uppföljning. Policyn grundar sig på en av styrelsen godkänd riskanalys och ska tillämpas tillsammans med bolagets Riktlinje för hantering av intressekonflikter.

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för bolaget att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor för den lokala marknaden i Dalarna. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglade av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens. Basen i ersättningsmodellen ska utgöras av fast ersättning, dvs. fast kontant månadslön. För viss säljande personal kan provisionsbaserad ersättning utgå, vilket regleras i lokalt kollektivavtal. Resultatdelning är ett komplement till den fasta ersättningen och ska uppmuntra och belöna gemensamma goda prestationer, som långsiktigt leder till att bolaget utvecklas positivt. Bolaget har beslutat att resultatdelning utgår till alla fast anställda med lika stort belopp. Pengarna avsätts till en stiftelse, Dalarnas Försäkringsbolags Resultatdelningsstiftelse, som är en särskild juridisk enhet och regelverket har förhandlats med lokala fackliga organisationer.

Pensions- och avgångsvillkor för bolagets anställda följer av kollektivavtal. Bolaget kan inom ramen för av bolagsstämman fastställda principer för ersättning till ledande befattningshavare, avtala om särskilda pensions- och avgångsvillkor.

B.1.5 Materiella transaktioner

Inga materiella transaktioner med företagsledning eller styrelse har skett under rapporteringsperioden.

B.2 Lämplighetskrav

För att säkerställa att bolaget besitter den kunskap och erfarenhet samt anseende och integritet som krävs för att bedriva verksamheten genomförs lämplighetsprövningar. Prövningarna avser kompetens och erfarenhet samt gott anseende hos styrelse, VD, företagsledning samt ansvariga personer för bolagets centrala funktioner: internrevision, compliance, riskkontroll och aktuarie. Bolaget har utöver dessa funktioner identifierat Kapitalförvaltningsfunktionen som viktig och i behov av lämplighetsprövning. Med ansvariga för de centrala funktionerna avses den eller de personer som svarar för funktionen eller är ersättare för en sådan, det vill säga den person som anses vara den mest centrala företrädaren för den aktuella funktionen. Personen ska vid varje tidpunkt besitta den kompetens och erfarenhet som krävs för verksamhetsområdet samt ha gott anseende och god integritet. Vid utvärdering av lämplighet tas hänsyn till mångfald av kvalifikationer, kunskap och relevant erfarenhet.

Vid utläggning av en funktion, som omfattas av kraven på lämplighet enligt dessa riktlinjer, kvarstår bolagets ansvar för att kraven på lämplighet är uppfyllda av den person hos leverantören som ska utföra arbetsuppgifterna. Även den person hos bolaget som har kvar ansvaret för den utlagda verksamheten ska lämplighetsprövas.

Avseende styrelsen ska lämplighetsprövningen säkerställa styrelsens samlade kompetens och förståelse för försäkrings- och finansmarknaden, affärsstrategi och affärsmodell, företagsstyrningssystemet, finansiella och aktuariella analyser samt regelverk och lagstadgade krav. Lämplighetsprövning utförs årligen, vid bemanningsförändringar eller vid oförutsedda omständigheter som kan påverka efterlevnad av kraven, exempelvis misstanke om brottslighet. Valberedningen ansvarar för att lämplighetsprövningen av styrelsens ledamöter genomförs.

Bolagets har en process för lämplighetsprövning, där risken för intressekonflikter till följd av exempelvis bisysslor eller andra uppdrag särskilt beaktas. Processen finns beskriven i riktlinjer och arbetsinstruktioner.

B.3 Riskhanteringssystemet inkl. egen risk- och solvensbedömning

B.3.1 Beskrivning av riskhanteringssystemet

Syftet med riskhanteringssystemet är att säkerställa att bolagets åtaganden gentemot försäkringstagarna kan uppfyllas vid alla tidpunkter, där bolagets styrelse är ytterst ansvarig och årligen fastställer en policy för bolagets riskhantering.

Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras. Riskhanteringssystemet är

en företagsgenomgripande gemensam ansats i vilken samtliga risker beaktas sammantaget och i relation till varandra.

Riskstrategi

Bolaget klassificerar och hanterar riskerna efter i vilken grad de är önskvärda i form av önskade, nödvändiga eller icke önskvärda risker. Önskade risker är de risker bolaget medvetet tar i försäkringsaffären och kapitalförvaltningen. Nödvändiga är de risker som inte skapar direkt avkastning, men som inte går att undvika, och icke önskvärda är slutligen de risker som innebär en negativ inverkan på bolagets möjlighet till måluppfyllnad.

Bolagets övergripande risktolerans

För bolaget bestäms den övergripande risktoleransen årligen av styrelsen. Risktoleransen uttrycks som den lägsta nivå vilken bolagets kapitalkvot (kapitalbas i relation till kapitalkrav) aldrig får gå under.

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringsprocessen fungerar generellt sett genom att styrelsen fastställer strategi och tolerans för riskerna, via styrdokument och limiter, och verksamheten återkopplar via rapporter.

Riskkontrollfunktionen

Riskkontrollfunktionen tillhör den andra försvarslinjen och är organisatoriskt direkt underställd VD. Funktionen är objektiv, står oberoende gentemot bolagets affär och är fri från påverkan från

andra funktioner inom bolaget. Funktionens övergripande mål är att ge en allsidig och saklig bild av bolagets risker och analysera utvecklingen av riskerna samt agera rådgivare till VD och styrelse i riskhanteringsfrågor. Funktionens ansvar sammanfattas enligt följande:

- Övergripande stöd för VD och styrelse i att fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med god riskkontroll genom att förse dessa med analyser och ge råd vid strategiska verksamhetsförändringar såsom bolagsförvärv, större investering eller förändrat tjänsteutbud.
- Övergripande stöd för första försvarslinjen med att identifiera, värdera, styra och rapportera risker så att dessa kan fullgöra sitt ansvar att bedriva verksamheten med god riskkontroll.
- Upprätta planer för riskhantering och övervaka bolagets risker, aktiviteter för riskhantering och riskhanteringssystem.
- Övervaka riskerna och analysera utvecklingen av dessa över tid.
- Övergripande ansvar för korrekt införande av riskpolicy.

Riskkontrollfunktionen och compliance utvärderar utformning och effektivitet av riskhanteringssystemet samt företagsstyrningssystemet och rapporterar resultatet till styrelsen en gång per år. Utöver detta rapporterar funktionen löpande till styrelsen för information samt ansvarar för årlig incidentrapportering och direkt rapportering till Finansinspektionen vid väsentlig händelse (som kan äventyra bolagets stabilitet eller skyddet av kundernas tillgångar).

Utöver riskrapporten tar riskfunktionen fram en rapport som redogör för resultatet av bolagets ERSA. Denna syftar till att ge styrelse, chefer och medarbetare ökad förståelse för frågor kring kapitalbehov och beredskap för att vid behov reducera risker eller anskaffa nytt kapital.

B.3.2 Information om den egna risk- och solvensbedömningen

Som ett stöd och kontroll av bolagets affärsplaner genomförs varje år en egen risk- och solvensanalys (ERSA, eller egen risk och solvensbedömning). ERSA-processen är indelad i fem huvudsteg:

- Utveckla övergripande förutsättningar,
- Genomför basscenario,
- Genomför alternativa scenarier och stresstester,
- Uppdatera scenarier,
- Sammanställ ERSA-rapport.

I bolaget finns en arbetsinstruktion med syfte att beskriva hur de olika aktiviteterna i bolagets ERSA-process ska genomföras och vilket ansvar respektive roll inom bolaget har. Beskrivningen ska ses som ett komplement till den process som finns för bolagets affärsplaneringsprocess där ERSA-processen är en del.

ERSA-processen genomförs minst årligen men om väsentliga förändringar i bolagets riskprofil inträffar ska bolaget utan dröjsmål genomföra en ny analys. Alternativa scenarier, stresstester och omvända stresstester är utvecklade, beslutade och rapporteras. ERSA-arbetet följer den dokumenterade ERSA-process som utvecklats för Dalarnas Försäkringsbolag.

Den egna risk- och solvensanalysen har bedömt det sammantagna kapitalbehovet, det totala solvenskapitalkravet och bolagets kapitalbehov med hänsyn tagen till bolagets specifika riskprofil, risklimiter och fastställda affärsstrategi.

B.3.3 Förvaltning av intern modell

Bolaget använder inte någon intern modell, utan beräkning sker utifrån standardformeln.

B.4 Internkontrollsystem

Ett företags interna styrning och kontroll definieras som en process som utförs på alla nivåer i bolaget, såsom styrelse, företagsledning och medarbetare. Styrningen och kontrollen utformas så att man i rimlig mån säkerställer att verksamhetens syfte och mål uppfylls inom följande områden:

- Verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet.
- Den finansiella rapporteringens tillförlitlighet.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och bestämmelser samt interna regelverk.

För att uppnå verksamhetens syfte och mål och säkerställa en god riskkontroll och regelefterlevnad, kan bolagets interna styrning och kontroll betraktas som bestående av tre försvarslinjer enligt beskrivningen i kapitel B.3.1:

- Verksamhetens operativa enheter ska hantera sina risker och se till att följa de regler som gäller för sin verksamhet genom ett väl utvecklat system för egenkontroll och nyckelkontroller.
- Funktionerna för riskkontroll och compliance ansvarar inför VD för att stödja verksamheten och säkerställa riskkontrollen och regelefterlevnaden.
- Internrevisionen ansvarar inför styrelsen för att granska hela bolagets system för intern styrning och kontroll.

För att säkerställa en god intern styrning och kontroll finns en compliancefunktion i bolaget.

Incidentrapportering

Medarbetare i bolaget rapporterar och dokumenterar alla inträffade incidenter. Syftet är dels att säkerställa att incidenter hanteras när de inträffar, men även att samla kunskap om verksamhetens operativa risker och avhjälpa strukturella fel i processer och rutiner. Händelsetyper som kan vara föremål för incidentrapportering finns definierade i bolagets Riktlinje för incidentrapportering. Incidenterna rapporteras i bolagets incidentrapporterings-system direkt efter inträffande till angiven mottagare och Säkerhetschefen.

Den som ansvarar för ett visst verksamhetsområde ska, utöver anmälan i incidentrapporterings-systemet, utan dröjsmål informera VD om händelse av väsentlig betydelse för bolaget. VD för sedan informationen vidare på lämpligt sätt till styrelsen i sin helhet samt till Compliance, som sedan rapporterar till FI.

Säkerhetschefen avger även en årlig sammanfattande rapport till VD och styrelse.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen är organisatoriskt direkt underställd VD och har, så långt det är möjligt, en självständig ställning gentemot den direkt affärsdrivande verksamheten. Funktionen övergripande mål är att säkerställa att affärsverksamheten bedrivs i enlighet med externa och interna regelverk. Funktionen ansvar sammanfattas enligt följande:

- Framtagande av interna regler.
- Rådgivning och stöd till styrelse och affärsverksamheten samt övriga kontrollfunktioner i compliance-relaterade frågor.
- Analys genom att identifiera, dokumentera och värdera compliancerisker som kan uppstå i daglig verksamhet eller vid utveckling av produkter, förändring av verksamheten, processer eller kundrelationer.
- Utbilda styrelse, ledning och medarbetare i compliance-relaterade frågor såsom lagar, förordningar, myndighetsriktlinjer.
- Bevakning av den löpande affärsverksamheten genom granskningar och uppföljning av fastställda rutiner samt identifiering och hantering av eventuella intressekonflikter.
- Löpande rapportering om regelefterlevnad i verksamheten.
- Utformning och genomförande av företagsövergripande kontroller i syfte att säkerställa att företagsstyrningssystem och dess beståndsdelar existerar, är kompletta och efterlevs inom organisationen.

Compliancefunktionen rapporterar skriftligt till VD minst fyra gånger per kalenderår samt även muntligt vid dels avstämningsmöten och dels löpande om allvarigare brister upptäcks.

Compliance dokumenterar underlagen till avstämningsmötena med VD. Rapporterna innehåller: områden med förhöjda compliancerisker och konstaterade allvarigare brister, pågående och kommande aktiviteter enligt årlig plan, uppföljning av åtgärder kopplade till tidigare lämnade rekommendationer, utfallet från kontrollerande aktiviteter, vilket omfattar iakttagelser med en beskrivning av risk och gradering samt rekommendationer, omvärldsbevakning kring regelverk samt praxisbeslut och bedömning av compliancerisker.

Styrelse, revisionsutskott och VD erhåller kvartalsvis en skriftlig rapport från Compliance-funktionen. Rapporten omfattar bland annat inträffade händelser och myndighetsärenden, omvärldsbevakning (nya/förändrade regelverk och praxisbeslut), allvarigare brister och risker

avseende regelefterlevnad, dvs. betydande brist och väsentlig brist att verksamheten inte följer gällande regelverk, utfallet från kontrollerande aktiviteter inkluderande iakttagelser med en beskrivning av risk och gradering samt rekommendationer, uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer, pågående och kommande aktiviteter enligt årsplanen.

Dessutom lämnas en årsrapport till styrelse, revisionsutskott och VD, vilken sammanfattar compliancefunktionens arbete under året och en utvärdering av regelefterlevnaden utifrån funktionens iakttagelser och en samlad bild över företagsövergripande kontroller.

B.5 Internrevisionsfunktion

Styrelsen för bolaget har inrättat en funktion för oberoende granskning, internrevisionsfunktionen för bolaget. Internrevision följer gällande lagar och regler som reglerar bolagets verksamhet. Internrevision följer även god internrevisorsed enligt internationellt ramverk för internrevision (IPPF) från Institute of Internal Auditors (IIA).

Bolaget har genom uppdragsavtal lagt ut internrevisionsfunktionen på Länsförsäkringar AB (LFAB) som alltså utför samtliga de uppgifter som ankommer på funktionen. Uppdraget utförs i enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt Riktlinje för internrevisionsfunktionen.

De aktiviteter som ingår i internrevisionsfunktionens uppdrag är att bland annat:

- Granska och regelbundet utvärdera hur lämpligt, ändamålsenligt och effektivt systemet för intern styrning och kontroll fungerar samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet, som till exempel kvaliteten på arbetet som utförs inom bolagets övriga kontrollfunktioner.
- Granska och regelbundet utvärdera bolagets riskhantering utifrån den beslutade riskstrategin och riskaptiten.
- Granska och regelbundet utvärdera om bolagets organisation, styrningsprocesser, IT-system, modeller och rutiner är ändamålsenliga och effektiva.
- Granska och regelbundet utvärdera om verksamheten drivs i enlighet med interna regler såsom interna strategier, styrande dokument, processer och rapporteringsrutiner.
- Granska och utvärdera om bolagets interna regler är lämpliga och förenliga med lagar, förordningar och andra regler.
- Lämna rekommendationer till ansvariga i verksamheten, baserade på Internrevisions iakttagelser.
- Granska att en process finns för att följa upp om verksamheten åtgärdat Internrevisions lämnade rekommendationer.

Internrevisionsfunktionens rapporter av granskade områden lämnas löpande till verksamheten och bolagets revisionsutskott. Rapporter där den övergripande bedömningen visar ett större utvecklingsbehov eller är otillfredsställande samt rapporter som innehåller kritiska rekommendationer, oavsett övergripande bedömning, rapporteras löpande till styrelsen. Styrelsen

eller revisionsutskottet bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras med hänsyn till resultat och rekommendationer samt säkerställer att åtgärderna genomförs.

Internrevisionsfunktionen sammanställer och rapporterar observationer i en årsrapport till styrelsen. Rapporten utgår ifrån fastställd plan och innehåller exempelvis:

- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande ändamålsenligheten och lämpligheten i systemet för intern styrning och kontroll.
- Identifierade väsentliga eller betydande brister gällande efterlevnad av styrande dokument, processer och rutiner.
- Rekommendationer om hur bristerna bör åtgärdas samt specifikt adressera aktuell status för tidigare avlämnade rekommendationer.

Revisionsutskottet utvärderar kvartalsvis den loggbok, som bolaget för över lämnade rekommendationer och dess åtgärdande för samtliga kontrollfunktioner.

Internrevision är en objektiv och oberoende funktion inom organisationen som granskar och utvärderar ändamålsenlighet i företagsstyrningssystemet och den interna styrningen och kontrollen, med uppgift att tillföra värde och förbättra verksamheten i olika organisationer. Funktionen hjälper därmed organisationen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat värdera och öka effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Internrevision kan, efter styrelsens beslut, även genomföra rådgivningstjänster för bolaget om dessa inte påverkar Internrevisions oberoende eller objektivitet. Internrevision är direkt underställd styrelsen i bolaget och Riktlinjen för internrevisionsfunktionen säkerställer oberoendet och objektiviteteten från den verksamhet man granskar. Funktionen är organisatoriskt placerad helt fristående och granskar och utvärderar även de centrala funktionerna Compliance och Riskkontroll.

B.6 Aktuariefunktion

Bolaget har genom uppdragsavtal lagt ut aktuariefunktionen på Länsförsäkringar AB (LFAB) som alltså utför samtliga de uppgifter som ankommer på funktionen. Uppdraget utförs i enlighet med vid var tid gällande riktlinjer, framförallt Riktlinje för aktuariefunktionen och Försäkringstekniska riktlinjer.

Den som ansvarar för uppdraget på LFAB ska uppfylla de villkor som uppställs på en person som ansvarar för aktuariefunktionen i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om försäkringsrörelse (FFFS 2015:8) avseende språkkunskaper, utbildning och erfarenhet. Det yttersta ansvaret för bolagets aktuariefunktion övergår inte på LFAB i och med uppdraget utan kvarstår hos bolaget. Den person hos bolaget som ansvarar för funktionen ska anmälas till Finansinspektionen och ska ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kontrollera LFAB:s utförande av tjänsten och dess resultat.

B.7 Uppdragsavtal

Bolaget kan uppdra åt annan juridisk person att utföra bolagets försäkringsrörelse, relaterade funktioner eller verksamheter som har ett naturligt samband med försäkringsrörelsen. Uppdrag kan ges till ett annat bolag inom Länsförsäkringsgruppen eller till ett externt företag. Oavsett vem som utför uppdraget ansvarar Bolaget för den utlagda verksamheten och ska övervaka att leverantören uppfyller sina åtaganden. Bolaget har fastställt Riktlinje för utlagd verksamhet, som reglerar hur utlagd verksamhet ska genomföras och hanteras. Av riktlinjen framgår:

- Vilken verksamhet som inte får läggas ut.
- Krav på beställarkompetens.
- Krav på lämplighetsprövning.
- Krav på avtalsinnehåll.
- Krav på styrning, uppföljning, rapportering och efterlevnad.
- Beslutsordning samt hur utvärdering av leverantör ska göras.

Styrelsen fastställer vilken typ av verksamhet som är lämplig att uppdra åt annan att utföra. Bedömningen görs med utgångspunkt från verksamhetens betydelse för bolaget och de risker som är förenade med uppdraget med hänsyn till bolagets totala utlagda verksamhet och riktlinjer. Omfattningen och lämpligheten av den utlagda verksamheten rapporteras till och ska årligen utvärderas av styrelsen.

Två av de fyra centrala funktionerna – internrevision och aktuarie - är utlagda till funktioner som omfattas av svensk lagstiftning och av den svenska Finansinspektionens tillsyn. Samtlig utlagd kritisk verksamhet, har anmälts till Finansinspektionen.

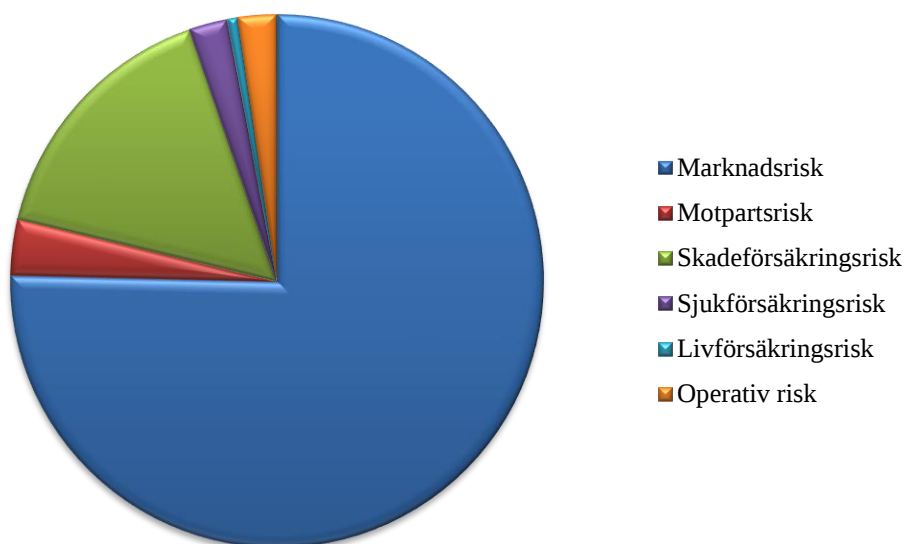
B.8 Övrig information

Ingen övrig materiell information föreligger.

C. Riskprofil

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet inom skadeförsäkring, och förmedlad affär åt Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Liv samt Länsförsäkringar Bank. Sammantaget ger verksamheten upphov till framförallt marknadsrisker och skadeförsäkringsrisker.

Beräknade med solvensregelverkets standardformel fördelar sig bolagets risker på följande sätt:

C.1 Teckningsrisk

Bolagets teckningsrisk består av livförsäkringsrisk, skadeförsäkringsrisk och sjukförsäkringsrisk liknande skadeförsäkring, där de två senare står för ca: 97 % av teckningsrisken och i den följande framställningen hanteras gemensamt under beteckningen skadeförsäkringsrisk.

Skadeförsäkringsrisk består i sin tur av premierisk, reservrisk och katastrofrisk.

Premierisk utgör risken för förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Reservrisk är risken för förluster på grund av negativt utfall vid avveckling av avsättningarna för oreglerade skador. Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till mycket stora skadebetalningar.

C.1.1 Riskexponering

Bolaget är exponerat mot ovanstående risker inom de affärgrenar som framgår av tabell C1 (1) nedan. När det gäller mottagen återförsäkring är bolaget i första hand exponerat mot risker i de för länsförsäkringsgruppen gemensamma återförsäkringspoolerna, där riskerna är av samma natur som bolagets direktförsäkringsrisker. Bolaget är genom det interna riskutbytet exponerat

för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen, samtidigt minskar detta den egna katastrofrisken. Livförsäkringsrisken i bolaget består av den livfallsrisk (långlevnadsrisk) som uppstår i de skadelivräntor som är kopplade till trafikaffären och utgör en begränsad andel av bolagets risker.

Tabellen nedan visar bolagets exponering för skadeförsäkringsrisk, fördelat på premie- och reservrisk. Bolaget är därutöver exponerat för livförsäkringsrisk i form av skadelivräntor. Bästa skattning av livförsäkringsavsättningen är 311 110 tkr.

Affärsgränar (Line of Business)	Volymmått premierisk (premieintäkter för 12 månader)	Volymmått reservrisk (Bästa skattning av ersättningsreserv)
Sjukdom och olycksfall	34 953	140 649
Trafik	177 713	331 850
Övrig motor	270 677	55 670
Egendom (hem och villa, företag och fastighet)	527 591	295 478
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	1 313	7 931
Icke-proportionell trafikåterförsäkring	23 894	235 166
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	45 626	50 094
Totalt	1 081 767	1 116 839

Tabell C1 (1): Riskexponering i termer av volymmått för riskberäkning, per försäkringsgren per 31 december 2016

Egendom utgör cirka 50 % av totala premierisken och övrig motorförsäkring cirka 25 %. Ersättningsrisken för trafikaffären, direkt och återförsäkring, utgör cirka 50 % av totala reservrisken.

Väsentliga förändringar under perioden

Inga materiella förändringar under 2016.

C.1.2 Riskkoncentration

Bolaget har i uppdrag att tillhandahålla företags- och privatkunder försäkringslösningar på lokal marknad, vilket således innebär en viss form av geografisk koncentration. I den uppföljning av försäkringsbeståndet som sker finns inte några indikationer på att bolaget exponeras mot betydande riskkoncentrationer avseende exempelvis branscher. Koncentrationsrisker till enskilda kunder och risker hanteras genom deltagandet i Länsförsäkringsbolagens återförsäkringslösning.

C.1.3 Riskreduceringstekniker

Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av premierisk, och för reservrisk tillkommer stabil skadereglering över tid som en riskreducerande policy. Återförsäkring sker via deltagande i återförsäkringsprogram inom länsförsäkringsgruppen inom kapaciteten för respektive sektion/pool. Bolagets återförsäkringsskydd tecknas enligt konsortialavtal mellan länsförsäkringsbolagen med LFAB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ.). Återförsäkringsprogrammen ger automatiskt skydd över valda självbehåll upp till kapacitetsbeloppen. För EML över kapaciteten sker avtäckning genom fakultativ återförsäkring vilket innebär att specifika risker som faller utanför kapaciteten återförsäkras separat.

C.1.4 Riskkänslighet

En känslighetsanalys har genomförts genom att mäta effekten på resultatet och det egna kapitalet av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande med övriga antaganden konstanta.

Känslighetsanalys, teckningsrisk (tkr)	Påverkan på kapitalkrav	Påverkan på kapitalbas
1 procents förändring av FTA	2 880	- 28 573
1 procents förändring i premienivån	- 259	- 11 775
1 procents förändring i skadeantal	465	- 7 065
10 procents förändring i premier för avgiven återförsäkring	-	- 937

Tabell C1 (2): Känslighetsanalyser

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Bolagets kapitalförvaltning innebär exponering mot olika typer av marknadsrisk. I följande avsnitt beskrivs bolagets riskexponeringar, styrning och kontroll av risker samt väsentliga händelser som påverkat bolagets riskprofil under 2016.

C.2.1 Riskexponering

Bolagets aktieexponering består av innehav i svenska och utländska fonder. Enligt standardformelns riskmodell utgör även aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB och dotterbolaget Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltningsaktiebolag en aktierisk, vilket därmed gör aktierisken till bolagets enskilt största marknadsrisk och står för över hälften av kapitalkravet för marknadsrisker enligt standardformeln.

Bolaget äger fastigheter främst genom sitt dotterbolag Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltningsaktiebolag, men även mindre direkta innehav. Oavsett ägandeform utgör dessa innehav en fastighetsrisk, även om de enligt standardformeln beräknas som en aktierisk.

Bolaget är exponerat mot utländsk valuta genom innehav i utländska fonder, men risken begränsas av att bolaget genom valutaterminer är fullt ut hedgat mot dollar, pund, yen och euro.

Ränterisk uppstår både på tillgångs- och skuldsidan, där den diskonterade skulden ger störst andel av risken. På tillgångssidan är räntexponeringen främst koncentrerad till innehav i räntefonder och svenska obligationer. Ränterisken begränsas genom att durationen på tillgångarna matchas mot skuldernas duration.

Genom innehav i obligationer med kreditrisk och andra räntebärande papper exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Exponeringen finns såväl direkt som indirekt via de räntefonder bolaget investerat i. Bolagets placeringar sker huvudsakligen i värdepapper med hög kreditvärdighet och spreadrisken bedöms därför vara liten.

Per 2016-12-31 fördelade sig tillgångarna i bolagets tillgångsportfölj enligt tabell nedan.

Kapitalöversikt innevarande år tkr	Marknadsvärde 2016-12-31
Likvida medel	225 181
Svenska räntor	1 292 820
Utländska räntor	432 998
Aktiefonder - Utvecklade marknader	941 716
Aktiefonder - Tillväxtmarknader	409 146
Fastigheter	1 239 288
Private Equity	253 752
LFAB	1 435 917
Total portfölj	6 504 688

Tabell C2 (1): Kapitalöversikt

Väsentliga förändringar under perioden

Under 2016 har vi successivt reducerat allokeringen till Svenska Räntor (från 42 % till 39 % av Aktiv Portfölj), detta på grund av sämre förväntat avkastning. Bolaget har samtidigt allokerat om från Globala Stabila Aktier till aktier i tillväxtmarknader och aktier med en växt-prägel, detta för att få bättre riskspridning. Bolaget har under 2016 sålt av flera Hedgefonder då dessa underpresterat över tid och varit svåra att genomlysa. Bolaget har under 2016 också gjort en nyinvestering i fastigheter via bolaget Lansa om ca 150 Mkr.

C.2.2 Riskkoncentration

Med koncentrationsrisk avses risken att bolagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsrisken i marknadsrisker bedöms i relation till övriga marknadsrisker vara låg, då bolagets tillgångar är spridda mellan olika tillgångsslag och de enskilda tillgångsslagen i sin tur är väldiversifierade som en del av bolagets riskreduceringsstrategi. Innehavet i LFAB, vilket utgör 22 % av bolagets tillgångar, motsvarar substansvärdet på LFAB-aktierna, vilket i sin tur är exponerat mot en blandning av olika marknadsrisker och försäkringsrisker. LFAB bedriver verksamhet inom Sak, Liv och Bank.

C.2.3 Riskreduceringstekniker

Investeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

Dalarnas Försäkringsbolags placeringsverksamhet bedrivs i ägarnas, det vill säga kundens intresse och uppfylla bolagets åtaganden mot försäkringstagarna.

Bolagets kapitalförvaltning bedrivs utifrån en aktsamhetsprincip vilket bland annat innebär att placeringar endast görs i tillgångar vars risker bolaget anser sig kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera. De huvudsakliga tillgångsklasserna utöver innehavet av LFAB-aktier är räntebärande värdepapper, räntefonder, aktiefonder, och fastigheter. Tillgångarna ska vara väl diversifierade på ett sådant sätt att man undviker överdrivet beroende av en viss tillgång, emittent eller grupp av företag eller av ett geografiskt område samt alltför stor riskackumulering i portföljen som helhet. Riskexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver.

Användande av derivatinstrument

Bolaget har i sin kapitalförvaltning möjlighet att använda derivatinstrument. När derivatinstrument används i förvaltningen ska syftet vara antingen att reducera risker i den ordinarie kapitalförvaltningen eller för att underlätta ett effektivt förvaltningsarbete.

Valutasäkring

Valutaterminer används för att minska valutarisken. De valutor som är säkrade är amerikanska dollar, japanska yen, brittiska pund och euro.

C.2.4 Riskkänslighet

Bolaget genomför löpande olika typer av känslighetsanalyser och stresstester i syfte att bedöma riskkänsligheten i tillgångsportföljen.

Stressnivå – påverkandegrad	Kapitalbas	IFRS nettoresultat
Nuläge per 2016-12-31, tkr	4 129 311	358 145
Utländska valutor mot SEK – 20 %	4 039 813	288 337
Värdeförändring 20 % aktieplaceringar exklusive LFAB och andra koncernföretag	3 779 117	84 994
Räntekurvaförskjutning - 25 punkter	4 103 196	337 775

Tabell C2(2): Riskkänslighet

Bolagets placeringar i fonder med aktier i valutor andra än de vi är säkrade mot innebär en viss valutarisk. Bolaget har viss känslighet mot fallande räntenivå givet att ökningen i FTA är större än värdeökningen i räntetillgångarna.

C.3 Kreditrisk

Risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden, även kallat motpartsrisk.

C.3.1 Riskexponering

Bolaget är exponerad mot motpartsrisk genom återförsäkringskontrakt, och mindre grad genom tillgodohavanden av likvida medel. Bolaget är främst återförsäkrat genom pooler inom länsförsäkringsgruppen, vilket betyder att de största motparterna är andra länsförsäkringsbolag.

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar under perioden.

C.3.2 Riskkoncentration

Inga materiella koncentrationer då bolagets återförsäkring är utspridd på alla de andra länsförsäkringsbolagen, och den externa gemensamma återförsäkringen är mycket begränsad.

C.3.3 Riskreduceringstekniker

Motpartsrisken hanteras i allt väsentligt genom att bolaget kräver en viss rating hos de finansiella institutioner där bolaget har banktillgodohavanden, samt på de externa återförsäkrare som Länsförsäkringsgruppen tecknar återförsäkring hos.

C.4 Likviditetsrisk

Risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

C.4.1 Riskexponering

För bolagets dagliga drift är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller. Bolagets strategi för att hantera likviditetsrisker är att säkerställa att likvida medel snabbt kan göras tillgängliga för utbetalningar i betydligt större omfattning än vad som normalt krävs i verksamheten och vad som har krävts historiskt i bolaget.

Likviditetrisk följs löpande inom ramen för ekonomisk uppföljning. Det förväntade kassaflödesmönstret och möjligheten att realisera placeringstillgångar innebär en låg riskexponering. Vid ett negativt scenario kan bolaget avyttra omsättningsbara tillgångar i form av obligationer och noterade aktier som möjliggör likviditet inom några dagar.

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar under perioden.

C.4.2 Riskkoncentration

Inga materiella koncentrationsrisker finns inom likviditetsrisk.

C.4.3 Riskreduceringstekniker

I syfte att begränsa bolagets likviditetsrisk beaktas den i utformningen av placeringsstrategin. I placeringsriktlinjerna har styrelsen fastställt att 20 % av den aktiva portföljen ska vara noterad på en aktiv marknad, det vill säga att priserna är marknadsnoterade.

C.5 Operativ risk

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

C.5.1 Riskexponering

Den operativa risken består bland annat av potentiella fel i IT-systemen, potentiella misstag som medarbetarna begår vid hanteringen av dessa samt intern och extern brottslighet.

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar under perioden..

C.5.2 Riskkoncentration

Bolaget har inga riskkoncentrationer inom operativa risker.

C.5.3 Riskreduceringstekniker

Riskreducerande åtgärder vidtas om riskerna utifrån fastställd metod för riskbedömning överstiger beslutad risktolerans. Riskvärdet utgör en sammanvägd bedömning av riskens potentiella konsekvens för verksamheten och sannolikheten att risken inträffar.

Valet av åtgärd för att reducera en operativ risk varierar i hög grad som följd av riskernas olikartade karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll är följande:

- Styrande dokument
- Företagsövergripande kontroll
- Nyckelkontroll

Bolaget har en process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation. Syftet med godkännandeprocessen är att uppnå en effektiv och ändamålsenlig hantering av risker som kan uppstå i samband med förändringsarbete, att tillse att gällande regelverk efterlevs samt att kundnytta uppnås.

C.6 Övriga materiella risker

Risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjäning och rykten.

C.6.1 Riskexponering

Framträdande affärsrisker är oförmåga att reagera på förändringar och branschutvecklingen, minskad lönsamhet i den förmedlade bank- och livaffären samt ryktesrisken i till exempel sociala medier.

Affärsriskens komponenter (strategisk risk, intjäningsrisk och ryktesrisk) är inte helt fristående från varandra. För vissa situationer kan komponenterna interagera och förstärka varandra. Exempelvis kan ett felaktigt strategiskt beslut leda till försämrad försäljning och lägre intjäning, och kan därmed i det senare skedet inte enkelt särskiljas från intjäningsrisk.

Hanteringen av affärsrisker sker genom en strukturerad identifiering och bedömning av potentiella händelser. Risker som bedömts allvarliga ska åtgärdas och rapporteras till styrelsen. Företagsledningen har fördelat ansvaret mellan sig för löpande bevakning av strategisk risk, intjäningsrisk och ryktesrisk. Hantering av affärsrisker följs upp och utvärderas årligen i företagsledningen. Detta sker i form av genomgång av bolagets samtliga allvarliga identifierade affärsrisker och dess beslutade åtgärder samt status för genomförandet.

Bolaget exponeras mot affärsrisk som bland annat innefattar oväntad nedgång i intäkter eller oväntad ökning av kostnader, felaktiga affärsstrategier och strategiska beslut samt förlorat anseende och förtroende hos kunder, ägare, anställda, myndigheter etcetera.

För den förmedlade affären från Länsförsäkringar AB, främst inom Bank, finns en intjäningsrisk i form av minskade provisionsintäkter. Risk för reducering av provisionsintäkter finns bland annat till följd av kreditförluster upp till 80 % i den förmedlade bankaffären och kan uppgå till

100 % av kreditförlusten om bolaget till exempel överskridit befogenheterna. Kreditförlusten regleras genom avdrag på kommande provisionsintäkter tills kreditförlusten är reglerad.

För att minimera risken för kreditförluster och maximera provisionen ska så stor andel av krediterna som möjligt ligga i höga PD-klasser.

Ryktesrisken är en risk som är en funktion av många andra risker, i den bemärkelsen att många skilda slags händelser kan leda till ett försämrat anseende och försämrat varumärke om händelserna hanteras felaktigt. Ryktesrisken hanteras dels genom att bolaget har en organiserad och strukturerad bevakning av sociala och traditionella medier samt tydliga handlings- och beredskapsplaner för att hantera risken.

Väsentliga förändringar under perioden

Inga väsentliga förändringar under perioden.

C.6.2 Riskkoncentration

Bolaget har inga riskkoncentrationer inom affärsrisker.

C.6.3 Riskreduceringstekniker

Bolaget hanterar strategisk risk på ett övergripande plan i affärsplaneringsprocessen, som styrelsen beslutar, görs riskanalyser i syfte att bland annat identifiera risker och hot på kort och lång sikt. Under året sker även löpande uppföljning av händelser av strategisk betydelse, beslutade riskåtgärder och affärsplanens aktiviteter inom ramen för styrelsens och företagslednings arbete. Intjäningsrisker identifieras och bedöms i samband med ekonomisk uppföljning och analys. Vid behov vidtas lämpliga åtgärder som syftar till öka sannolikheten att uppnå affärsmål.

Bolaget är beroende av att ha kunders och andra aktörers förtroende. Vikten att vårda och skydda varumärket är därför av stor betydelse. Bolagets styrdokument inom det etiska området är därför centralt i bolagets strävan att agera korrekt och upprätthålla ett gott anseende och högt förtroende hos kunder och andra intressenter.

C.6.4 Riskkänslighet

Affärsrisker inklusive strategiska risker hanteras inom ramen för bolagets ERSA-process. Framåtriktad scenariobaserad analys tillämpas där utgångspunkten är att bedöma bolagets motståndskraft och sårbarhet om väsentliga risker och händelser inträffar. Analys visar att nedgångar i aktiemarknaden inklusive nedskrivning av LFAB-aktien leder till störst resultatpåverkan.

C.7 Övrig information

Bolaget har ingen övrig materiell information.

D. Värdering för solvensändamål

Enligt Solvens II-regelverket ska tillgångar och skulder värderas till marknadsvärde i Solvens II-balansräkningen. Placeringstillgångarnas marknadsvärden kan ofta avläsas på de finansiella marknaderna, medan marknadsvärden för exempelvis försäkringstekniska avsättningar, som inte köps och säljs i någon större omfattning, måste beräknas med en approximativ metod.

Bolaget värderar tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen enligt följande överordnade värderingsprinciper;

- Tillgångarna värderas till det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs, enligt Solvens II-direktivet 2009/138/EG artikel 75:1a.
- Skulder ska värderas till det belopp för vilket de skulle kunna överlåtas eller regleras i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs, enligt Solvens II-direktivet 2009/138/EG artikel 75:1b.
- Tillgångar och skulder värderas utifrån antagandet att företaget kommer att fortsätta att bedriva sin verksamhet, dvs. enligt fortlevnadsprincipen enligt Kommissionens delegerade förordning 2015/35 artikel 7.

Bolaget värderar tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen, enligt så kallad lagbegränsad IFRS. Tillgångar och skulder ska omvärderas i de fall Solvens II-regelverket föreskriver andra värderingsregler än IFRS. I flertalet fall överensstämmer värderingen mellan IFRS- och solvensbalansräkningarna. Under avsnitt D.1 och D.3 nedan beskrivs bolagets Solvens II-omvärderingar.

Inga antaganden om framtida ledningsbeslut bedöms väsentligen påverka redovisat värde i solvensbalansräkningen.

Följande balansräkning visar de materiella tillgångs- och skuldposterna per 31 december 2016 för bolaget med redovisade värden för den finansiella redovisningen respektive Solvens II-värden.

D.1 Tillgångar

D.1.1 Värderingen i samband med solvensberäkningen

Värden på tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen jämfört med den finansiella redovisningen (belopp i tkr)

Tillgångar	Finansiell redovisning	Solvens 2-värde
Förutbetalda anskaffningskostnader	41 673	-
Materiella anläggningstillgångar, som innehas för eget bruk	151 932	151 932
Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag	1 323 014	1 323 014
Aktier – icke börsnoterade	1 438 990	1 438 990
Statsobligationer	582 946	582 946
Företagsobligationer	709 376	709 376
Investeringsfonder	2 068 321	2 068 321
Derivat	13 962	13 962
Övriga investeringar	1 081	1 081
ÅF-andel av FTA avseende skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	391 052	335 023
ÅF-andel av FTA avseende sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	9 791	8 066
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	867	867
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	323 706	323 706
Återförsäkringsfordringar	36 141	36 141
Fordringar (Kundfordringar, ej försäkring)	97 904	97 904
Kontanter och andra likvida medel	225 680	225 680
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	31 732	31 732
Totala tillgångar	7 448 168	7 348 740

Tabell D1 (1): Dalarnas Försäkringsbolags tillgångar, se även bilaga QRT S.02.01.e

Skulder	Finansiell redovisning	Solvens II-värde
Försäkringstekniska avsättningar (FTA)	2 847 333	2 391 023
Andra avsättningar än FTA	203 598	203 598
Pensionsåtaganden	7 249	7 249
Uppskjutna skatteskulder	276 179	354 693
Återförsäkringsskulder	24 483	24 483
Leverantörsskulder	106 014	106 014
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	132 369	132 369
Totala skulder	3 597 224	3 219 429
Tillgångar minskat med skulder (Kapitalbas)	3 850 944	4 129 311

Tabell D1 (2): Dalarnas Försäkringsbolags skulder, se även bilaga QRT S.02.01.e

D.1.2 Värderingsprinciper i solvensberäkningen för olika tillgångsklasser

Som huvudprincip värderas bolagets tillgångar i solvensbalansräkning till marknadsvärde, det vill säga det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. För den finansiella redovisningen tillämpar bolaget för sin värdering så kallad lagbegränsad IFRS. Nedan följer en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje tillgångskategori tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

Tillgångsklasser som värderas lika i den finansiella redovisningen

Materialla anläggningstillgångar för eget bruk

Fastigheter värderas till verkligt värde, baserat på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Nedskrivningsbehov provas årligen.

Innehav i anknutna företag, inklusive dotterbolag och intressebolag

Koncernföretag omfattar dotterföretag och intresseföretag. Bolaget har ett dotterföretag, Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltningsaktiebolag, med en ägarandel av 100 %. Detta bolag äger aktier i fastighetsbolagen Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB. Dessa aktier värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som bolagets egna kapital enligt den finansiella redovisningen plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus bokfört värde korrigerat för uppskjuten skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas.

Bolaget har ett intresseföretag Länsförsäkringar Secondary Investments S.A där ägarandelen är 35 %. Substansvärdet för aktien i PE Secondary beräknas med hjälp av värdet på underliggande fonders Net asset value (NAV), inrapporterade från förvaltarna, justerat för efterföljande kassaflöden från PE Secondary till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till PE Secondary. De europeiska förvaltarna använder sig av fair value enligt IPEV Valuation Guidelines och de amerikanska förvaltarna använder sig av US GAAP där fair value definieras i ASC Topic 820.

Aktier – icke börsnoterade

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde baserat på aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll vilket betyder att aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital.

De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Huvudprincipen är att onoterade aktier värderas till senast betalt om det finns uppgifter som är relevanta. Ett alternativ till detta är värdering till senaste emissionskurs om denna inte ligger allt för långt tillbaka i tiden. För några aktier tar bolaget in externa värderingar eller värden som tagits fram av aktiebolagen.

Statsobligationer

De flesta obligationer och andra räntebärande papper är noterade på en aktiv marknad eller auktoriserad börs och värderas därmed till noterad köpkurs på balansdagen. Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, används en värderingsteknik som i så hög utsträckning som möjligt på bygger på marknadsuppgifter medan företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. För sådana värderingar används väletablerade värderingsmodeller eller värderingar från utgivaren av instrumentet.

Företagsobligationer

Se statsobligationer.

Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter

Se statsobligationer.

Investeringsfonder

Se statsobligationer.

Derivat

Se statsobligationer.

Depåer hos företag som avgivit återförsäkring

Värderas enligt dess nominella värde.

Kontanter och andra likvida medel

Värderas enligt dess nominella värde.

Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)

Värderas enligt dess nominella värde.

Återförsäkringsfordringar

Värderas enligt dess nominella värde.

Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare

Värderas enligt dess nominella värde.

Övriga investeringar

Kapitalförsäkring redovisas till marknadsvärde. Motsvarande belopp finns på skuldsidan.

Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans

Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter värderas till nominellt värde på grund av deras korta duration, detta anses vara en bra uppskattning av marknadsvärde.

Tillgångsklasser som inte värderas lika i den finansiella redovisningen

Förutbetalda anskaffningskostnader

Förutbetalda anskaffningskostnader har värderats till noll enligt Solvens II.

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i den finansiella redovisningen.

Återförsäkrares andel av FTA

Se D.2 Försäkringstekniska avsättningar.

D.1.3 Övrig information om tillgångar

Antaganden och bedömningar, inklusive dem om framtiden och andra viktiga källor till osäkerheter i uppskattningarna

Ingen övrig materiell information.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för olika affärsgränar

Försäkringstekniska avsättningar (FTA) värderas till det aktuella belopp som bolaget skulle vara tvunget att betala om man omedelbart skulle överföra sina försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser till ett annat försäkringsföretag. Detta värde beräknas genomgående som summan av en bästa skattning plus en riskmarginal. Bästa skattningen motsvarar det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden. Riskmarginalen ska motsvara kostnaden för att hålla det kapital som krävs för att klara bolagets åtaganden tills dessa är slutavvecklade. Den beräknas med cost-of-capital-metoden där kapitalkostnadsräntesatsen är satt till 6 % enligt regelverket.

Med stöd av Delegerade förordningen Artikel 58 har följande förenkling använts vid beräkningen av riskmarginalen: det solvenskapitalkrav för kommande år som ingår i formeln för riskmarginalen beräknas med utgångspunkt i motsvarande värde för innevarande år, vilket antas utvecklas över de framtida åren i proportion till bästa skattningens utveckling.

Nedanstående tabell ger en översikt över bolagets FTA fördelade på materiella affärsgränar. Kolumnen LoB anger affärsgränens nummer enligt bilaga I till Delegerade förordningen. Namnen på affärsgränarna har valts så att de beskriver affären så bra som möjligt, snarare än enligt nämnda bilaga.

LoB	Affärsgrän	Bästa skattning Premiereserv	Bästa skattning Ersättningsreserv	Riskmarginal	Försäkrings- tekniska avsättningar
Direkt skadeförsäkring					
2	Sjuk och olycksfall	16 822	148 715	33 188	198 725
4	Trafik	69 095	529 962	24 531	623 588
5	Övrig motor	116 074	55 659	2 133	173 866
7	Egendom	219 748	307 372	8 729	535 849
Proportionell återförsäkring					
16	Trafik	0	125 016	11 114	136 131
17	Övrig motor	1 775	11	22	1 808
Icke-proportionell återförsäkring					
25	Sjuk och olycksfall	0	7 931	2 962	10 893
26	Trafik	0	235 166	94 194	329 361
28	Egendom	2 888	50 094	4 693	57 676
Livförsäkring och återförsäkring					
34	Skadelivräntor, direkt	0	215 832	8 000	223 832
36	Skadelivräntor, mottagen återförsäkring	0	95 277	4 017	99 294
Summa		426 403	1 771 037	193 584	2 391 023

Tabell D2 (1): Försäkringstekniska avsättningar Dalarnas Försäkringsbolag

En beskrivning av graden av osäkerhet i bästa skattningen ges i samband med metodbeskrivningen under respektive affärsgrän nedan.

Sjuk och olycksfall, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgrän nummer 2 *Försäkring avseende inkomstskydd* (här kallad Sjuk och olycksfall) består av bolagets separata sjuk- och olycksfallsförsäkring. För beräkning av framtida kassaflöden används i huvudsak Schniepers metod, detta innebär att kostnaden för okända skador (IBNR) antas proportionell mot premien, medan utvecklingen av kända skador antas proportionell mot den kända skadekostnaden (RBNS).

Återförsäkrarens andel bestäms genom att tillämpa metoden ovan med skadekostnaden trunkerad vid den excesspunkt bolaget valt i sin excess-of-loss-återförsäkring. Summan av alla sådana andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i den gemensamma Olycksfallspoolen. Mottagen återförsäkring för Sjuk och olycksfall i bolaget utgör bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen av sjuk- och olycksfallsaffär anses vara relativt osäker då avvecklingstiden är lång (över 30 år kan förekomma). Denna osäkerhet begränsas dock av att de största kostnaderna, som avser invaliditetsersättning, är maximerade i termer av prisbasbelopp.

Trafikförsäkring, inklusive mottagen återförsäkring

Affärgren nummer 4 *Ansvarsförsäkring för motorfordon* (Trafikförsäkring) består dels av de försäkringar som tecknats sedan bolaget fick egen koncession 2004, som behandlas först, dels av från LFAB övertagen run-off-affär för äldre årgångar, som behandlas längre ner i texten.

Vad gäller affären efter 2004 har länsförsäkringsbolagen relativt låga självbehåll i den interna återförsäkringslösningen. För att ge bästa skattningen bättre precision trunkeras skadorna först vid bolagets självbehåll. Skadorna delas in i

- skador med personskada – skador som innehåller minst en personskadedel
- skador utan personskada – rena egendomsskador

där de förra kan vara komplicerade och svårbedömda, medan de senare har en kort avvecklingstid och är relativt lätta att uppskatta. För rena egendomsskador används en triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot känd skadekostnad.

För skador med personskada trianguleras först antalet skador. Vidare beräknas en medelskada per bolag för skadekostnaden under självbehållet, baserat på en kombination av gruppens data och bolagets egna data. Slutligen erhålls utvecklingsfaktorer för utbetalt från beräkningar på data från gruppen. Dessa tre informationskällor kombineras sedan i en Bornhuetter-Ferguson-skattning av skadekostnaden under självbehållet. Detta innebär ett antagande om att den procentuella andelen okänd skadekostnad är gemensam för gruppen, medan dess storlek bestäms av antalet skador i det enskilda bolaget multiplicerat med medelskadan enligt ovan.

Återförsäkrarens andel bestäms genom fördelning av hela gruppens okända skadekostnad (IBNR, som då kan beräknas med större precision) på de enskilda bolagen efter deras andel av premien för avgiven återförsäkring. Bästa skattning brutto blir sedan summan av beräkningen under självbehållet (för egen räkning) och återförsäkrarens andel.

Affärgrenen 26 *Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring* består av bolagets andel av den så kallade Trafikpoolen. I den mottages återförsäkring som en kvot av alla bolagens skadekostnad över självbehållet, beräknad som ovan.

Den andra delen av Affärgren nummer 4, *Trafikförsäkring* fram till 2004, är den run-off-affär som bolaget 2014-12-30 tog över från LFAB och som avser trafikförsäkring fram till dess att länsförsäkringsbolagen fick egen koncession 2004. Skadekostnaderna kan delas upp på egendomsskador respektive personskador, men det finns endast en ytterst liten del egendomsskador kvar i denna avvecklingsreserv, med reservbelopp på sammanlagt under 8 tkr. I praktiken handlar därmed bedömningen om segmentet personskador.

Beräkningarna görs för den samlade affären, medelst triangulering (Chain ladder) av utbetalningar, vilket innebär ett antagande om att okänd skadekostnad är proportionell mot hittills utbetalt. För äldre årgångar, där endast ett fåtal skador återstår, med väl bestämda individuella reserver, används dock summan av dessa som bästa skattning. Den resulterande okända skadekostnaden (IBNR) fördelas sedan ut på länsförsäkringsbolagen och LFAB efter deras andel av känd reserv. Eftersom hela affären cederas till LFAB blir återförsäkrares andel lika med bruttoreserven. Dessa andelar slås ihop med den del av affären som ligger kvar hos LFAB och bildar så Trafikreservpoolen. Slutligen får Bolaget en kvotandel (en fix procent) av den samlade affären som mottagen proportionell återförsäkring av *Ansvarsförsäkring för motorfordon* i Affärgren nummer 16.

Värderingen efter 2004 måste anses som väldigt osäker för storskadorna, eftersom vi har lång avvecklingstid och i det närmaste obegränsade skadebelopp (max 300 000 tkr). Detta påverkar mottagen återförsäkring och återförsäkrares andel. Beloppen för egen räkning är väsentligt mindre osäkra, tack vare konstruktionen ovan. Den relativa osäkerheten är stor även före 2004, där vi visserligen vet mer om de enskilda skadorna, men samtidigt i hög grad har kvar skador som är mer svårbedömda.

Övrig motor (Kasko)

Affärgren nummer 5 *Övrig motorförsäkring* består i huvudsak av momenten Delkasko och Vagnskada, samt några ytterligare mindre moment. Kasko har till den helt dominerande delen väldigt kort avvecklingstid. Den metod som används är därför en vanlig triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (som är summan av skadereglerarnas individuellt bedömda skadekostnader). För ökad stabilitet trunckas storskadorna vid 1 000 tkr, vilket innebär att för skadekostnaden över 1 000 tkr används skadereglerarnas bedömning utan uppräkninɡ. Detta bygger på ett antagande om att stora skador är kända vid beräkningstillfället och att skadereglerarnas bedömning i detta fall är den bästa skattning vi kan få.

För Kasko är sådana skador mindre vanliga. I den mån de överskrider bolagets självbehåll i excess-of-loss-återförsäkringen och därmed genererar avgiven och mottagen återförsäkring hanteras den av en gemensam återförsäkringspool, se beskrivningen för Egendom nedan. Värderingen får anses förhållandevis säker då avvecklingstiden är kort.

Egendom, inklusive mottagen återförsäkring

Affärsgren nummer 7 *Försäkring mot brand och annan skada på egendom* består av försäkringsgrenarna "Hem och villa", inklusive Fritidshus, och "Företag och fastighet" inklusive Lantbruk.

Här används triangulering (Chain ladder) på känd skadekostnad, vilket innebär att okänd skadekostnad antas proportionell mot känd skadekostnad (summan av skadereglerarnas individuellt bestämda skadekostnader). För ökad stabilitet trunckas storskador vid 2 000 tkr. För delen däröver gäller den kända skadekostnaden utan uppräknig, även om expertbaserad justering kan förekomma undantagsvis. Även stora kumuler av skador vid naturkatastrofer, till exempel stormar, behandlas utan uppräknig. Detta bygger på ett antagande om att stora skador och katastrofskador är kända vid beräkningstillfället, vilket i sin tur bygger på erfarenheten att de sällan efteranmäls. De är till sitt belopp ej helt kända, men den uppskattning som skadereglerare gör är i detta fall extra noggrann och kan därför anses som bästa tillgängliga skattning.

Som en konsekvens av detta antagande beräknas återförsäkrarens andel till känd skadekostnad över självbehållet i excess-of-loss-återförsäkringen plus katastrofskadekostnaden. Summan av alla sådana återförsäkrarens andelar för de 23 länsförsäkringsbolagen ingår i en gemensam återförsäkringspool.

Affärsgren 28, *Mottagen icke-proportionell återförsäkring av egendom* utgörs till största delen av bolagets kvotandel av denna summa.

Värderingen är för Hem och villa relativt säker, tack vare kort avvecklingstid och begränsad omfattning av storskador. För Företag och fastighet finns en del osäkerhet i storskadornas utveckling och även en underordnad del ansvarsskador med lång avvecklingstid.

Premiereserv

För att bestämma premiereserv tillämpas den förenkling som föreslås i Annex III till EIOPA:s "Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar". Därvid beräknas först på årsbasis en totalkostnadsprocent som mäter hur framtida kostnader och intäkter förhåller sig till premieintäkten. Därefter beräknas ej intjänade premier i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). Premiereserven i solvensbalansräkningen är produkten av denna totalkostnadsprocent och ej intjänade premier.

Den största osäkerheten ligger här i bedömningen av skadekostnaden. Då reserven avser skador som ännu ej inträffat, och som vi inte vet något om, kommer utfallet att variera kraftigt.

Skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring

Detta avsnitt omfattar både Affärsgren 34 *Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser* och Affärsgren 36 *Livåterförsäkring* vilka båda beräknas på samma sätt. För dessa affärsgrenar görs antaganden om dödlighet, driftskostnader och värdesäkring.

Vad gäller dödlighetsantagandet för skadelivräntor följs den rekommendation som togs fram av en arbetsgrupp under dåvarande Svenska Försäkringsförbundet. Rekommendationen heter ”1999 år kapitaliseringstabeller räntenivå och dödlighet” och dess riktlinjer är idag branschstandard. Antagandena har under 2015-2016 varit föremål för utredning av en arbetsgrupp under Svensk Försäkring och Trafikförsäkringsföreningen. Slutsatsen blev att utfallet av dödligheten avviker något från modellen som togs fram 1999, men att avvikelserna inte är tillräckligt stora för att modellen ska behöva justeras. Driftskostnaderna antas vara ett värdesäkrat medelvärde per livränta av hela gruppens driftskostnader de senaste fem åren, den framtida värdesäkringen uppskattas med *break even* inflation.

Den största osäkerheten ligger i den faktiska livslängden. Eftersom beståndet är relativt litet påverkar enskilda försäkringar i motsvarande grad relativt mycket.

D.2.2 Materiella skillnader mot den finansiella redovisningen

I den finansiella redovisningen värderas försäkringstekniska avsättningar (brutto) enligt Lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL)samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Skadeförsäkring, premiereserv

Avsättningar för ej intjänade premier i den finansiella redovisningen beräknas i förhållande till återstående löptid för avtalen (pro rata temporis). För olönsam affär görs en bedömning av framtida kostnader för löpande avtal och, om dessa överstiger pro rata temporis-beräkningen, görs ett tillägg med mellanskillnaden (avsättning för kvardröjande risk).

I solvensbalansräkningen beräknas hur stor del av ej intjänade premier som svarar mot framtida kostnader, med diskontering. I praktiken innebär detta för lönsam affär att den del av den finansiella redovisningens premiereserv som motsvarar förväntad vinst lyfts ut, liksom förutbetalda anskaffningskostnader. För olönsam affär kan avsättningen bli ungefär densamma i båda fallen, men kan skilja sig åt på grund av diskonteringen i solvensbalansräkningen. I den sistnämnda tillkommer även en riskmarginal, för premiereserv och ersättningsreserv sammantaget.

Skadeförsäkring, ersättningsreserv

Grunden för avsättning för oreglerade skador (ersättningsreserven) är i båda fallen en uppskattning av de framtida kassaflödena gjord med aktuariella metoder. I den finansiella redovisningen är diskontering bara tillåten för skadeförsäkring med lång avvecklingstid, i vårt fall trafikförsäkring inklusive skadelivräntor samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. För dessa är det valfritt att diskontera eller inte.

I den finansiella redovisningen diskonterar bolaget all trafikaffär, men inte Sjuk- och olycksfallsaffär. Härvid används en försiktig diskonteringsränta i enlighet med gällande föreskrifter.

Inom solvensbalansräkningen diskonteras all affär med föreskriven marknadsränta. Dessutom finns i solvensbalansräkningen en explicit riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden. I den finansiella redovisningen har man normalt en implicit marginal, för att få en betryggande reserv som uppfyller gällande regelverk.

Skadelivräntor

Skadelivräntorna diskonteras i den finansiella redovisningen precis som i solvensbalansräkningen med marknadsränta. I solvensbalansräkningen tillkommer en riskmarginal beräknad med cost-of-capital-metoden, medan riskmarginalen i den finansiella redovisningen är mer försiktig än så.

Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar kan sammanfattas enligt följande: Av ett totalt omvärderingsbelopp på 502 728 tkr härrör 116 427 tkr från omvärderingen av premiereserven, som i den finansiella redovisningen uppgår till 553 878 tkr och i solvensbalansräkningen till 437 451 tkr. 386 301 tkr av omvärderingen kommer från ersättningsreserven och beror på annorlunda diskontering och riskmarginal. Detta beskrivs kvantitativt i nedanstående tabell.

Omvärdering ersättningsreserv (tkr)	Sjuk och olycksfall	Trafik	Övrig motor	Egendom	Skade- livräntor	Mottagen återför- säkring
Ersättningsreserv enligt finansiell redovisning	239 950	720 414	56 786	312 831	237 416	772 478
Avgår redovisningens marginal	-58 192	-123 601	-1 113	-6 353	-21 583	-204 823
Skillnad i diskontering	-33 043	-66 851	-13	894	0	-54 160
I solvensbalansräkningens riskmarginal	29 964	22 047	693	5 110	8 000	116 723
Ersättningsreserv enligt solvensbalansräkning	178 679	552 009	56 352	312 482	223 832	630 219

Tabell D2 (2):Omvärdering Försäkringstekniska avsättningar Dalarnas Försäkringsbolag

D.2.3 Övrig information om försäkringstekniska avsättningar

Vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna görs en aktuariell uppskattning av förväntade tillkommande kostnader för redan inträffade skador, samt kostnader för skador som kan inträffa under försäkringarnas återstående löptid.

Återkrav enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

Belopp som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal uppgår till 335 023 tkr för skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring och 8 066 tkr för sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring. Hur dessa värderas beskrivs i föregående avsnitt. Bolaget har inga återkrav från specialföretag.

D.3 Andra skulder

Detta kapitel innehåller en genomgång av värderingen i solvensbalansräkningen för varje skuldpost utanför FTA, tillsammans med eventuella skillnader mot den finansiella redovisningen.

Skulder som värderas lika i den finansiella redovisningen

Andra avsättningar än FTA

Övriga avsättningar omfattar avsättning till återbäring. Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.

Pensionsåtaganden

Det nominella värdet bedöms vara en bra approximation till ett marknadsvärde.

Uppskjutna skatteskulder

Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Se tabell D3 (1).

Derivat

Samma som för tillgångar i derivat.

Försäkringsskulder och skulder till förmedlare

På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.

Återförsäkringsskulder

På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.

Leverantörsskulder

På grund av den korta durationen av dessa skulder anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.

Övriga skulder som inte visas någon annanstans

Utgörs av förutbetalda premier samt lönerelaterade förutbetalda intäkter. På grund av deras korta duration anses deras nominella värde som en bra approximation till ett marknadsvärde.

Skulder som inte värderas lika i den finansiella redovisningen

Uppskjutna skatteskulder

Uppskjutna skatter har beräknats för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Den omvärdering som sker mellan Solvens II och den finansiella redovisningen medför även en beräkning av uppskjuten skatteskuld för tillämpliga poster. Posten uppskjuten skatteskuld redovisas netto mot beräknad uppskjuten skattefordran. Se tabell D3 (1).

Skillnaderna mellan IFRS och Solvens II hänför sig till uppskjuten skatt på omvärderingsbeloppen samt att uppskjuten skatteskuld har redovisats netto mot uppskjuten skattefordran i Solvens II. Värderingsmässigt, undantaget omvärderingsbeloppen enligt Solvens II, är det ingen skillnad mellan den finansiella redovisningen och Solvens II.

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader:	Finansiell redovisning	Omvärdering	Solvens II-värde	Förfaller
Placeringsstillgångar	262 130		262 130	< 1 år
Övriga temporära skillnader	14 050		14 050	> 1 år
Omvärdering Förutbetalda anskaffningskostnader		-9 168	-9 168	< 1 år
Omvärdering FTA Netto		87 682	87 682	> 1 år
Totalt	276 179	78 514	354 693	

Tabell D3 (1): Uppskjuten skatteskuld Dalarnas Försäkringsbolag

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Nedan följer en redovisning över de tillgångar som värderas med alternativa värderingsmetoder, det vill säga metoder som avviker från punkt 4, artikel 10 i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

D.4.1 Innehav av LFAB-aktier

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar AB-koncernen.

D.4.2 Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltningsaktiebolag

Dalarnas Försäkringsbolags enda koncernföretag vid den 31 december 2016 är Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltnings AB med en ägarandel av 100 %. Detta bolag äger aktier i

fastighetsbolagen Humlegården Fastigheter AB och Lansa Fastigheter AB. Dessa aktier värderas i solvensbalansräkningen till substansvärde. Substansvärdet beräknas som koncernens egna kapital enligt den finansiella redovisningen plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus bokfört värde korrigerat för latent skatt, vilket är den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighets-transaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas. Den största negativa påverkan på värderingen av fastigheterna är en ökning av avkastningskravet. Övriga poster i Dalarnas Försäkringsbolags Förvaltningsaktiebolags balansräkning är likvida medel och är inte materiellt i sammanhanget och värderas därför med samma belopp som i den finansiella redovisningen.

D.4.3 Länsförsäkringar PE Secondary Investment S.A

Bolaget innehar ett intressebolag Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A och ägarandelen uppgår till 35 %.

Substansvärdet för aktien i Länsförsäkringar PE Secondary beräknas med hjälp av värdet på underliggande fonders Net Asset Value (NAV), inrapporterade från förvaltarna, justerat för efterföljande kassaflöden från PE Secondary till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till PE Secondary. De europeiska förvaltarna använder sig av fair value enligt IPEV Valuation Guidelines och de amerikanska förvaltarna använder sig av US GAAP där fair value definieras i ASC Topic 820.

Värdet på PE Secondary ökar eller minskar om värdet på underliggande tillgångar förändras. Exempel på parametrar som indirekt påverkar priset på aktierna i PE Secondary är t.ex. förändring i förväntan på framtida vinstmarginaler eller om räntan som används för diskontering förändras. Detta gäller för bolag som använder diskonterade kassaflöden som värderingsmodell av bolaget. I bolag som använder en multipelvärdering påverkas värdet av förändringar i de multiplar som används men även av förändringar i de underliggande faktorerna i jämförbara bolag. Utöver detta påverkas aktiekursen i PE Secondary av förändringar i valutakursen på USD och Euro.

D.5 Övrig information

I kommentarer till respektive balanspost samt avsnitt avseende osäkerheter framgår materiell information om värdering av tillgångar och skulder för solvensändamål.

E. Finansiering

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Mål och principer för kapitalbasen

Kapitalplaneringen genomförs en gång per år och är integrerad med den treåriga affärsplaneringen. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet. Målet med kapitalplanering är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen har sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och dess så kallade basscenario, men inkluderar även ett krävande men realistiskt negativt scenario samt stresstester.

Kvantitativa kapitalmål sätts för bolaget och uttrycks som en kapitalkvot. Med kapitalkvot avses kapitalbas dividerat med solvenskapitalkrav. Bolagets kapitalkvot ska ligga över målnivån 180 %, med en toleransnivå ned till 160 %, där det regulativa kravet är 100 %. Analysen genomförs på ett sådant sätt att styrelse och ledning i bolaget får en ökad förståelse för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att reducera risker. Efter att kapitalplaneringen har dokumenterats och beslutats av styrelsen följs resultatet upp löpande under året. Vid behov revideras processen under verksamhetsåret.

Posterna i kapitalbasen delas upp på tre nivåer. För bolaget klassificeras hela kapitalbasen som primärkapital nivå 1.

Kapitalbas (tkr)	2016
<i>Primärkapital (Nivå 1)</i>	
Initialt kapital (bundna reserver och uppskrivningsfond)	248 252
Balanserad vinst och Årets resultat	2 425 303
Avstämningsreserv	1 455 756
Summa Kapitalbas (Solvens II)	4 129 311

Tabell E1 (1): Överskådlig nivåindelning av kapitalbas

E.1.2 Skillnader mellan tillgångar minus skulder i solvensbalansräkningen och eget kapital i den finansiella redovisningen

Skillnaderna mellan eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS) och kapitalbas i Solvens II består av omvärdering av tillgångar och skulder. Posterna som omvärderas är obeskattade reserver, förutbetalda anskaffningskostnader och försäkringstekniska avsättningar.

Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas (tkr)	
Eget kapital enligt legalt bokslut (IFRS)	2 673 555
Solvens II-justering mot Eget kapital	1 455 756
Obeskattade reserver	1 177 388
Omvärdering Förutbetalda anskaffningskostnader	-32 505
Försäkringstekniska avsättningar (netto)	310 872
Summa Kapitalbas (Solvens II)	4 129 311

Tabell E1 (2): Förklaringsposter eget kapital legalt bokslut och kapitalbas

Posten obeskattade reserver består av utjämningsfond, säkerhetsreserv, periodiseringsfond och ackumulerade avskrivningar utöver plan och medräknas i sin helhet i kapitalbasen. Omvärderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs kvalitativt och kvantitativt i avsnitt D.2.2.

E.1.3 Struktur, värde och kvalitet på primär- och tilläggskapital

Kapitalbasen kan bestå av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet består av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, värderad enligt värderingsprinciper under Solvens II, samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet omfattar poster som inte ingår i primärkapitalet, men som kan krävas in för att täcka förluster. Tillsynsmyndigheten förhandsgranskar och godkänner värdet av poster i tilläggskapitalet innan de kan användas i kapitalbasen.

Posterna i kapitalbasen ska delas in i tre nivåer. Nivå 1 avser poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda samt med god tillgänglighet och likviditet. Nivå 2 avser poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda. Nivå 3 avser övriga poster. En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

Kapitalbasen i bolaget består endast av primärkapital nivå 1 och får därför i sin helhet täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR).

Medräkningsbar kapitalbas (tkr)	2016
Kapitalbas	4 129 311
Medräkningsbar kapitalbas för SCR	4 129 311
Medräkningsbar kapitalbas för MCR	4 129 311

Tabell E1 (3): Medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Primärkapital på nivå 1

Initialt kapital, balanserat resultat och årets resultat omfattar bolagets eget kapital enligt legalt bokslut. Avstämningsreserven utgör de justeringsposter som uppstår vid omvärdering av bokförda värden till Solvens II-värden. Här ingår också obeskattade reserver (säkerhetsreserv, utjämningsfond, periodiseringsfond och ackumulerade avskrivningar utöver plan), vilka elimineras vid övergång från den finansiella redovisningen till solvensbalansräkningen.

Kapitalbas (tkr)	2016
Initialt kapital (bundna reserver och uppskrivningsfond)	248 252
Balanserad vinst och Årets resultat	2 425 303
Eliminering obeskattade reserver	1 177 388
Eliminering förutbetalda anskaffningskostnader	-32 505
Omvärdering försäkringstekniska avsättningar netto	310 872
Summa avstämningsreserv	1 455 756
Summa Kapitalbas	4 129 311

Tabell E1 (4): Kapitalbas

Kapitalbasen har ökat med 317 753 tkr under 2016. Ökningen kommer framförallt ifrån årets resultat. Det som påverkat årets resultat mest är finansförvaltningens resultat, varav stor andel är orealiserade vinster.

E.1.4 Övrig information om kapitalbasen

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande kapitalbasen.

E.2 Solvens- och minimikapitalkrav

E.2.1 Allmän information om bolagets solvens- och minimikapitalkrav

Bolaget använder standardformeln för beräkning av solvenskapitalkravet. En bedömning av Standardformelns lämplighet genomförs årligen. Bedömningen innehåller en kombination av kvantitativa och kvalitativa analyser där standardformelns antaganden jämförts med bolagets faktiska riskprofil. Bedömningen är att standardformeln skattar bolagets kapitalbehov väl.

Följande tabell visar solvenskapitalkravets storlek, totalt och uppdelat per riskmodul, samt minimikapitalkravets storlek.

Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav (tkr)	2016-12-31	2016-01-01
Skadeförsäkringsrisk	468 776	450 707
Sjukförsäkringsrisk	67 892	63 262
Livförsäkringsrisk	18 649	17 238
Marknadsrisk	2 211 326	1 939 846
Motpartsrisk	99 175	122 860
Diversifiering	-436 916	-430 340
Primärt solvenskapitalkrav (BSCR)	2 428 903	2 163 514
Operativ risk	57 990	54 762
Justering för förlusttäckningskapacitet hos uppskjutna skatter	-547 116	-488 021
Solvenskapitalkrav (SCR)	1 939 776	1 730 256
Minimikapitalkrav (MCR)	484 994	432 564

Tabell E2 (1): Solvenskapitalkravet per riskkategori

Bolaget använder inte någon förenkling i beräkning av solvenskapitalkrav som under vissa villkor är tillåten enligt bestämmelser i förordning 2015/35 från EU-kommissionen. Bolaget använder inte heller några företagsspecifika parametrar för beräkning av solvenskapitalkrav för försäkringsrisk.

E.2.2 Utveckling av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Betydande förändringar av SCR och MCR under rapporteringsperioden beror till stor del av förändring i kapitalkrav för marknadsrisk. Kapitalkravet för marknadsrisk har ökat på grund av värdeökning på bolagets aktier, inklusive LFAB och bolagets fastighetsbolag som enligt standardformeln räknas som en aktierisk.

E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

Bolaget använder inte någon undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

E.4 Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller

Bolaget använder inte någon intern modell, beräkning sker utifrån Standardformeln.

E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Vare sig minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet har överträtts av bolaget under rapporteringsperioden. I händelse av överträdelse av bolagets målnivåer för minimikapitalkrav och solvenskapitalkrav finns dokumenterade och av styrelsen beslutade fördefinierade åtgärder.

E.6 Övrig information

Bolaget har ingen övrig information att lämna gällande solvens- och minimikapitalkrav.